

## ABONAMENTUL

pe un an . 28 Cor.  
pe un jum. . 14 "  
pe o lună . 2-40 "  
Nral de Duminică  
pe un an . 5 Cor.  
Pentru România și  
America . 10 Cor.

Nral de zi pentru Ro-  
mânia și străinătate pe  
an 40 franci.

# TRIBUNA

REDACTIA  
și ADMINISTRATIJA  
Deak Petreșcu-Atcaș 20.  
INSERȚIUNILE  
se primesc în administra-  
ția.  
Mulțumite publice și Loc ca-  
schis costă fiecare pîr 20 B.  
Manuscripte nu se în-  
polază.  
Telefon pentru oraj și  
comitat 502.

## Grimă și pedeapsă

De Octavian Goga.

O știre de trei rânduri am cetit zilele aceste la cronica judiciară a gazetelor ungurești. Dar o socot mai potrivită pentru caracterizarea stărilor de la noi, decât un lung articol de fond din »Budapesti Hir-lap« sau o circulară ministerială. Se spune acolo că domnul Hencz Károly, deputat, care fusese condamnat la șase luni închisoare de stat, fiindcă își omorise în duel adversarul, după ce a făcut trei săptămâni de pedeapsă în Vaș, a fost grațiat de Majestatea Sa, la propunerea guvernului...

Să stăruim câteva clipe asupra acestui caz, asupra căruia se pot face o seamă de reflecții destul de interesante.

Să fie vre-o doi ani, de când pe urma unui schimb de vorbe la cameră, un tânăr deputat, cu nume necunoscut, a provocat la duel pe contele Keglevich. A doua zi în toate jurnalele din capitală se publicau lungi articole senzaționale, în cari se spunea cum spada lui Hencz a străpuns inima neputinciosului magnat, care a rămas mort pe teren. Mi-aduc aminte, cum cele mai de seamă gazete ungurești aveau din acest prilej ieșiri violente împotriva acestui fel de reparație a onoarei și cum în numele ideilor umanitare și ale civilizației cereau o pedeapsă exemplară pentru un asemenea act de brutalitate medievală. N'a trecut multă vreme și s'a întrunit curtea cu jurați și, se înțelege, n'a fost treabă mare

toată pedeapsa : șase luni închisoare de stat.

Despre domnul Hencz, ce să zicem? S'a dus acasă, s'a culcat frumușel, s'a întors cu fața către perete și-a tras un pui de somn, care l-a reconfortat pe urma neînsemnatului incident. A doua zi și-a pus redingnota, jobenul și sclivisit, cu cărarea dispărută, cu garoafă roșie la butonieră s'a prezentat la cameră, unde colegii i-au strîns mâna și de sigur și au exprimat regretele, că »afacerea de onoare« a avut un sfârșit așa de trist. Și-apoi s'a făcut procesul verbal, s'a iscalit de către martori și s'a încheiat povestea. Nu mai trebuie să mai spun, că valoarea politică a domnului Hencz a câștigat în mod enorm pe urma acestei aventuri trecătoare și cariera de deputat pe vecie în parlamentul ungar i-a fost întemeiată. N'a avut nici o lipsă să se trudească cu discursurile, să consulte opere încălcite de economie națională și de statistică. Era destul să-și ia o poză marțială, să-și încrunte sprîncenele, să scoată pieptul și să arunce o înjurătură deputaților naționaliști. Marea majoritate îl purta pe palme, îi sublinia cu aplauze injurătura și zimbea fericită. Așa l-a bătut norocul și s'a aranjat pe toată viața. În curînd, se poate întâmpla să-l vedem fișpan în cutare comitat cu majoritate de Slovaci sau Români, pe cari are să-i muștruluiască de prăpădenie cu patriotismul...

Cam în acelaș timp, când Hencz și-a reparat onoarea în acest mod norocos, un tânăr avocat român din Cluj, domnul

Cassiu Maniu de asemeni a ajuns în conflict cu justiția țării. E adevărat, că Domnia Sa n'a străpuns cu sabia, nici n'a omorît pe nimeni.

Socotindu-se dator să facă o mică reparației cinstei neamului său, care suferise insulte grosolane din partea presei ungurești, a trimis o scrisoare răposatului cântăreț dela Nord, Björnson, aducându-i mulțumiri pentru că geniul lui de desrobitor și-a mutat o clipă aripile în râul nostru de lacrimi și înfățișându-i câteva fragmente din povestea fără sfârșit a suferințelor noastre. Va să zică, tot o crimă! Cam în acelaș timp s'a întrunit curtea cu jurați din Cluj și în vreme ce spadasinul a fost osândit la șase luni, Maniu a fost răsplătit cu optsprezece, pentru scrisoarea către Björnson. Două crime, două pedepse! Unul a omorît și păstrând anumite forme învechite s'a făcut vinovat de păcatul cel mai greu al conștiinței omenești, celalalt și-a aruncat pe câteva clipe la o parte durerile lui, ca să aștearnă pe hârtie amărăciunea celor mulți. Unul crai de lumea mare, erou de baluri și de bonton, celalalt un vizionar chinuit de probleme, un fanatic iubitor al adevărului croit din stofă de martir. Unul împins de egoismul strîmt, care i-a fost jignit, celalalt devenind apărătorul mândriei rănite a unui neam. Unul cu abilități de duelgiu, al doilea un spirit profund, robit de lumina științei... Și cât de ușor s'ar putea duce mai departe această judecată paralelă, pentru a scoate la iveală cu cât e mai mare crima lui Maniu și cât de dreaptă a fost

FOIȚA ZIARULUI »TRIBUNA«.

## La Mare.

— Fragment dintr'o scrisoare. —

Mă apropii de țărmul ei cu sfiala acela mută în care se închide, nepătrunsă, toată admirația profundă, respectuoasă, aproape mistică, ce mi leagă sufletul cucerit de această stăpânitoare a frumuseților naturii.

Și par'că mă tem să nu o turbur. Simt țărta terburilor sălbatece aruncate de valuri și brisa înviorătoare ce leagănă ușurel delicatele imortele albastre, de pe țărmul înflorit; un fluturat de aripi albe ca o bătaie de petale de crini, trece pe deasupra capului meu și un țipăt subțiat mi-aduce cel dintâi salut al califarilor acești drăgălași soli ai mării.

E o noapte ca ziua și o tăcere de altar. Marea doarme. E pentru cea dintâia oară, când mă primesc cu atâta liniște.

Și e atât de frumoasă! În lumina de aur brun, a lunii, apele ei întunecate se întind ca o imensă țesătură din fir bronzat, sub care tremură o mare de plumb și argint topit. Luna ce se ridică încet de asupra zărei, ca un far înfocat, își joacă reflectele aprinse în undele line, croind vestmântului arămiu al mării, un nesfârșit brâu înfluturat, ce tremură pe ape în scânteliri de licurici. Deschid ochii mari și întind brațele cu dor, să plec pe puntea de aur, prinsă de vraja lunii, ce-mi arată marea așa neînchipuit de frumoasă, în somn-ul adânc, ce lasă privirilor tîcuite, toate co-

morile splendorilor ei! E o revedere dulce ce mi așterne în suflet o pace adâncă, adâncă...

Îmi place mult să văd marea liniștită. Pare-că mă găsesc atunci ca lângă o prietenă foarte iubită, căreia îi povestesc tot, fără să-i vorbesc nimic. Mi-se pare că în chipele acelea albastru curat al cerului împrumută mării ceva din a tot știința lui și privirile sufletului meu adâncite pe oglinda apelor ei, în liniștea neturburată ce ne alipește, găsește sublimă talmăcire, cuvintelor mele fără de glas.

Am atunci aceeaș impresie ca înaintea unei icoane sfinte, la picioarele căreia mă rog, în singurătatea unui paraclis bătrân. Găsesc în liniștea undelor ei străvezii aceeaș blîndețe și pare-că acelaș bunătate și îndurare ca'n privirile neasămănate ale Mater Dolorosei și așa sta așa înaintea ei, zile de-arîndul...

E o plajă frumoasă în pustiu acesta singular în care trăiesc. Sînt însă copii mulți pe aici și priveliștea veselă a vieții sănătoase ce duc ei îmi răpește aproape întreaga ziua. E poate partea cea mai frumoasă din viața copiilor, sezoanele pe plaja mării. Aci se pot bucura ei de adevărații factori ai sănătății, cari n'ar trebui să le lipsească nicăieri și nici-odată : aerul, soarele și apa. Și întocmai ca și florilor, aceste trei binefaceri, deschid surâsuri pe gurile aproape încremenite, aprind scîntel în ochișorii stinși și descrețesc frunțile posomorite ale atâtor sărmani copilași bătrâni. Și ce simfonie delicioasă îmi fac zilnic risetele de fluerase și clopoței de argint ale atâtor drăguși sburdalnici, acompaniate de mare, ale cărei valuri instrună măestriile tuturor instrumentelor de pe suprafața pămîntului.

Preumbăriile zilnice ni-le facem pe lângă țărm, pe plajă, spre Constanța. Sînt stînci cari pe alocuri se întind în amfiteatre, cu colț, cu scorburi și vîgăuni prăpăstioase. La vre-o cinci kilometri depărtare de aici, între stînci, este un adăpost de pescari. Bunii pescari trăiesc într'un colț de țărm atîta vreme, până ce pescuitul prin partea locului le oferă o bucăică de pâine. De altfel lor le trebuie așa de puțin. O baracă de scînduri, vîrlă într'o scobitură de stîncă, în care tot mobilierul îl compun utensiliile de pescuit. Cîteva pale și o piele de rechin ce le servește de cui-cuș, două trei ulcele, o pirostie și un lutenț miros de pește, acesta le e interiorul. Au însă suflete cinștite, sînt sdraveni, frumoși și știu povesti atît cîte odată de multe din misterele mării.

Într'o zi am pornit pe mare, până la Constanța, într'una din luntrile pescarilor. Voiam să privim apusul soarelui, cu sîrbătoarea lui de culori într'atâtea frumuseți de nuanțe, dela purpuriul cel mai aprins până la palidul ariu. Marea hulea îndărjită și luntrea noastră sălta într'un danț nebunesc. Dar cu un bun vîsleaș, frumuseța unei plimbări cu luntrea pe mare e tocmai pe hula. Erau clipe în care pămîntul ne pieria cu desăvîrșire și un moment nu vedem de cît o cască înaltă de unde verzi ca smaraldul, roșite în bătaia apusului, ce luncau într'un val înecat, fără zgomot, ca un sul de catifea. Ședeam tăcută și priveam foarte atrasă de jocul acesta desfător al mării. Ai fi zis, o întreagă lume de suflete, e toată viața noastră în hula mării. Un sbucium surd, moicom și fără șgomote, cu atît mai puternic însă, impunător, în măreția forței sale. Ca sufletele de eroi.

justiția, cât de implacabilă în scrupulele ei, când i-a răpit cu douăsprezece luni mai mult din bucuriile libertății.

Și acum să încheiem povestea.

Și unul și altul și-a început pedeapsa. Rezultatul îl cunoaștem. Domnul Maniu de un an și mai bine își petrece zilele după zăbrele, în singurătatea jalnică care-i sapă sănătatea și-i amărăște viața. N'a fost nici vorbă să-i dea drumul, deși nu de mult s'a serbat jubileul monarhului nostru, când se obișnuiesc asemenea acte de grație împărătească. V'a rămânea acolo până în sfârșit, zbuciumându-se singur, pe urma grozavului păcat ce-a săvârșit. În vremea asta, omoriturul lui Keglevich este propus Majestății Sale spre grațiere și peste trei săptămâni i-se deschid porțile temniței...

Ce să mai lungim vorba? Aplicați aceste două măsuri de judecată și de dreptate la toate ramurile de viață și manifestare a poporului nostru, față cu neamul privilegiat al acestei țări și veți avea cel mai adevărat tablou al stărilor politice și constituționale din Ungaria.

**Un ziar englez despre Ungaria.** Ziarul »Time« din Londra publică un lung articol despre situația politică din Ungaria. Articolul se distinge prin tonul său obiectiv și denotă o adâncă cunoștință a lucrurilor din partea autorului.

Partea care ne interesează pe noi este aceia în care autorul se ocupă de alegeri și mai ales de abuzurile dela alegeri.

Citează un pasaj din unul din discursurile contelui Tisza, în care aceasta zice: »că maghiarii ar fi fost mai vii, și ar fi greșit față de datoriile ce le au către patrie, dacă ar fi fost mai delicați în alegerea mijloacelor față de nemaghiari«.

»E lucru indiscutabil — continuă »Time« — că guvernul și contele Tisza au împedat intrarea naționalităților în un număr mai mare de reprezentanți în parlament — numai în vederea reformei electorale. Faptul acesta ne face să bă-

Apa era de un verde șsa de străveziu, părea că pot cuprinde cu ochii toată adâncimea tainică a mării. Și nu știu gândurile mele întunecate, totdeauna ca prin farmec răslețite, în apropierea mării, cerul aprins în para apusului, sau valurile acelea de smarald, îmi risipi abursala cețoaie a privirilor de toate zilele și în ochii mei, una din minunile mării, mi-se înfățișă sub toată splendoarea nepământească a basmelor cu silfidele din fundul mării.

Valurile îmi murmurau la urechi tot felul de refrenuri ciudate, cuvinte misterioase cari îmi deșteptau amintiri scumpe, tot felul de nume și imagini vaporose, cari îmi răsuna și mi-se reflectau în suflet, cu duioșia unei melodii dulci, armonioase, îndepărtate, foarte îndepărtate... Palate de cristal cu streșini înflorite de mărgear, grădini cu arbuști de mărgăritare și temple de sîdef, înghirantate cu cele mai delicate rose acuate; acolo brațe mai albe ca spuma mării se încolăceau după stâlpi înfloriți cu nufe-i albi și ochi mai verzi ca străveziul mării și trupuri mai mlădioase ca trestia, răscoleau abisele și danțau fantasticul vals al undinelor..

Luntrea noastră străbătea înainte, ca o săgeată. Pe țărmul ivit drept în fața noastră, ochii

noștri ațintiți, priveau înmărmuriți un fantastic palat alb. Ai fi zis un castel din spuma mării adus de fel în taina nopții.

Acorduri de vioară străbăteau de pe terasele largi, cascade de râsete și un bruhaha fericit de sărbătoare în toiu, pe când în pereții înalți, marea legănându și valurile albastre, își lăbea cu putere mareașele l talazului înspumate.

Portul împodobit pompos, Constanța întreagă sărbătoreau satisfăcuți, cel mai frumos Casino de pe coasta Mării negre.

O seară mai târziu, pe aceleași terase, răsuna un graiu de aur, glorificând pe cel mai duios poet al amorului.

Di Disescu, confera despre »Ovidiu«, figura cea mai atrăgătoare ce se leagă de colțul acesta al mării, și se făcea interpretul unor dorințe unanime, ca chipul de bronz al poetului să fie adus lângă palatul alb al cântecelor, pe țărmul mării, unde și îneca surghinul frumosul autor al »Tristelor«.

Anume, se agită chestia părăsirii calendarului iulian și adoptarea celui gregorian. Ca în toate

noștri ațintiți, priveau înmărmuriți un fantastic palat alb. Ai fi zis un castel din spuma mării adus de fel în taina nopții.

Acorduri de vioară străbăteau de pe terasele largi, cascade de râsete și un bruhaha fericit de sărbătoare în toiu, pe când în pereții înalți, marea legănându și valurile albastre, își lăbea cu putere mareașele l talazului înspumate.

Portul împodobit pompos, Constanța întreagă sărbătoreau satisfăcuți, cel mai frumos Casino de pe coasta Mării negre.

O seară mai târziu, pe aceleași terase, răsuna un graiu de aur, glorificând pe cel mai duios poet al amorului.

Di Disescu, confera despre »Ovidiu«, figura cea mai atrăgătoare ce se leagă de colțul acesta al mării, și se făcea interpretul unor dorințe unanime, ca chipul de bronz al poetului să fie adus lângă palatul alb al cântecelor, pe țărmul mării, unde și îneca surghinul frumosul autor al »Tristelor«.

M. B.

discuțiile, sânt și în discuția acestei reforme păreri diferite, susținute cu argumentele cari se par mai eficace. Intre acestea înșiră Rutenii — cum s'a făcut și în presa noastră — primejdia desnaționalizării. Ei aduc și răspândesc în popor cărți tipărite cu litere chirilice, pentru a înțări sentimentul rutean în inimile cititorilor și prin vederea deosebirii de Unguri prin caracterele scrierii.

Astfel a ajuns în mâna unui țaran analfabet o carte, cu care — neștiind-o citi — s'a dus la popa Damianovici să i o tâlcuească. Părintele a găsit cu urtele slove acoperire agitație contra »națiunii« și, voind să și mai proptească odăia congrua, a trimis broșura nu știu cărui slujbaş al administrației. Vor urma cercetare contra țaranului, pedepse, temniță.

Și popa nu știe ce păcat a făcut, înaintea lui Dumnezeu și a oamenilor cinstiți, contra neamului care-l susține și contra țării, care vrea să aibă fi luminați. Dar s'apropie vremea când toți Damianovicii își vor primi răsplata dela neamurile cari se deșteaptă.

Țară barbară. Citim în zierele din România: »Au fost condamnați la judecătoria de ocol din Calafat la cîte patru luni închisoare corecțională și solidari la 500 lei despăgubiri civile, cinci jandarmi din secția Calafat, pentru că au atacat și maltratat pe preotul Ion Popescu din comuna Poiana Mare jud. Dolj.«

Cu cît sîntem noi mai civilizați, noi aștia din Ungaria europeană!... S'a auzit la noi ca vreun jandarm să fi fost pedepsit pentru că a maltratat și omorît cețățeni pașucii?

## Nevoia unei grupări.

— Păreri libere. —

Este absolut sigur, că chestiunea românească nu se va lua repede dela ordinea zilei. Cu dibăcia unora și stângăcia altora, ea s'a făcut de cea mai palpitantă actualitate. Guvernul o urmărește, în urma presiunii de sus. Presa străină o ia sub ocrotire. Opinia publică se agită mai mult ca de altă dată. Și întâmplări diverse, experimentările guvernului și fenomenele de tradare, dau acestui proces o înfățișare mai aprinsă ca până acum.

Naște deci întrebarea firească: este acesta un punct decisiv în luptele noastre; este un indiciu, că vor urma o serie de schimbări în politica statului nostru, cari sânt menite să pună sfârșit îndelungilor frământări?

Mărturisim din adâncul credințelor noastre, că, după toată firea și după toate condițiile luptei de astăzi, nu ne putem face nici cea mai palidă iluzie, că am fi ajuns la o cotitură spre bine. Din potivă. Zgomotul cel mare al unora, înclinările umilite ale altora și strălucirea orbitoare a sulțelor de jandarmi în mijlocul nostru, sânt probele cele mai convingătoare, că trăim încă și vom trăi multă vreme de aci înainte, în plină vrăjmășie socială. Căci patimele se potolesc cu anevoie și ideile de existență la un popor se limpezesc și se împlinesc cu mare greutate.

În situația de astăzi și pentru a putea să ne pregătim de continuarea rezistenței în această războire, ni se impune, înainte de toate, să nu pierdem timpul cu lucruri de prisos, cu discuții oțioase în jurul pă-

## Numai trebuie să vă comandați mobile din Budapesta

pentru că dela **Székely și Réti** fabricanți de mobile în Marosvásárhely, se capătă garnitură întreagă din lemn masiv pentru aranjarea dormitoarelor și constă din 2 dulapuri, 2 patari, 2 dulapuri de noapte cu marmură, 1 spălător cu marmură și cu oglindă pentru suma de 360 coroane. Tot aceeași cu toalete în 3 părți 400 coroane.

Mare economie în spese de transport, pentru că întreaga garnitură se expediază franco conforma toaneli separate, în oricare parte a Ardealului la proximitate la dorința prezentată în persoană bogata noastră colecție de mostre și servim cu prospecte și cu deseme. — Să fim atenți la firmă.

cei. Această alergare după fantazmagorii a fost o simplă încercare de a ne abate din calea vederilor clare și a ne dezbină în mod păcătos. Alta este datoria noastră. Lăsând la o parte orice operațiune problematică, așezată pe baze vagi și incerte, să privim mai bine la nevoile noastre interne, să ne examinăm mai bine forțele noastre și să chibzuim mai mult asupra modului cum alte împrejurări viitoare ne-ar putea găsi mai bine pregătiți, mai tari și în mai mare solidaritate.

Căci orice am zice, de data asta, chiar dacă propunerea înțelegerii n'ar fi fost făcută cu viclenia cunoscută și chiar dacă aventurierii noștri politici nu s'ar fi îmbulzit atât de tare, trebuie să recunoaștem, că la un rezultat pozitiv tot nu era să putem ajunge. Rândurile noastre erau prea reslețite, selecțiunea fruntașilor era prea puțin precizată, voința politică a multora prea nelămurită, decât să fi obținut un câștig de cauză sigur și trainic.

Dar o cauză amânată nu înseamnă că e perdută cauză, Prilejul de a ne răfui în vederea unei înțelegeri și de a ne măsura puterile cu adversarii noștri se va ivi el, mai repede decât credem. Totul este numai, ca momentele viitoare să nu ne mai surprindă în o completă desagregare de energii și voințe.

Privind așa asupra multelor noastre neajunsuri organice, ceva ne atinge mai neplăcut, lipsa unei lupte organizate. Nu zicem că fruntașii noștri grupați în partid și comitet nu își fac datoria, pe cât e omeneste posibil, dar observăm numai că această grupare își afirmă prea puțin autoritatea. Afară doar de alegeri, partidul și comitetul se manifestă prea arareori în situații atât de critice.

Așa, de pildă, nu ni-s'a dat să vedem o atitudine mai categorică a comitetului în privința guvernului, pe motivul tratativelor cu transfugii noștri. Nu am văzut o intervenție mai energică în afacerea scandaloasă a ziarului oficial, care continuă să rămână nelămurită de atâtea luni. Și nu înțelegem multe alte amănunte, cari aduc o atingere principiului de încredere oarbă și de disciplină perfectă a mulțimei.

Gândul de a clătina credința în conducătorii oficiali, desigur este departe de noi. Chestiunea conducătorilor însă este de o importanță atât de mare, încât rezerve și menajamente aici nu mai încap. Și trebuie spus cu toată hotărârea, că ceiace în faza de astăzi se simte mai mult, este tocmai lipsa de mari energii naționale. Ori cât de recunoscători trebuie să fim față de actualitate și față de dragostea cea multă a fruntașilor noștri, nu ne putem suprima dorința de a vedea în fruntea noastră individualități mai cu potență, cari să fie mai la nivelul împrejurărilor grele. Simțim parcă trebuința unor oameni superiori, cari să ne țină sufletele la un loc și să ne ducă cu dânșii, mai repede, mai sigur, la izbândă. Simțim nevoia de a ne vedea fruntașii biruind, sau căzând cu glorie, nu vegetând umili în stare echivocă.

Dorința aceasta este, cred, sufletește foarte legitimă. În luptă forțele se uzează. Iar conducătorii odată uzați ajung să fie pe loc orice mișcare și să nu mai aibă convenita înțelegere pentru glasul vremii. În orice clipă se ivește necesitatea unei primeniri și a eliminării ori-cărui balast. De ce n'am sta și noi odată la sfat cu noi înșine și de ce n'am cântări adânc, cari mai sânt elementele de tărie în mijlocul nostru și cu cine s'ar putea înjgheba mai repede o grupare nouă, care să constituie chintesența sănătății și a vigoarei naționale și să facă să falăie iar steagul în toată mândria lui!

Convinși deci că în lupta viitoare, merită să ne ușureze soarta noastră, în lupta în care s'ar putea obține succese, numai după o primenire radicală a forțelor conducătoare și după o organizare a campaniei pe toată linia, se poate intra, ne întrebăm: cine să ocupe rândurile dintâi?

Răspundem, înainte de toate, că aceia cari nu mai pot să ocupe aceste rânduri sânt desigur Episcopii noștri. Experiențele triste din ultimii ani ne impun, să izolăm tot mai mult politicește poporul român de erarhii săi religioși, în deosebire de trecut, când acei erarhi erau în fruntea tuturor mișcărilor populare. Prezentul ne învață, că episcopi limbuți și nechibzuiți, în loc de a și păstra caracterul pasiv în cele politice, se îngerează chiar în mod dezastros în afacerile politice curente, cum este cazul părintelui Mețianu și al nenorocitei sale gazetute »Telegraful«, ajuns organ de propagandă protivnic intereselor noastre naționale.

Și mai puțin pot să intre în viitoarea grupare acei rătăciți, cărora iubirea poporului le-a dat odinioară consacrarea de fruntași și cari, prin trădările lor, au înjosit atât de mult acest sentiment. De paza acestora trebuie, din potrivă, organizat un boicot general, o urmărire consecventă, pentru a da astfel pilde de dispreț pentru asemenea căderi.

Ar mai fi apoi elementele uzate, oameții cum se cade, îmbătrâniți în serviciul cauzei publice, inimi de foc, dar brațe slăbite, cari înțeleg cu mai multă anevoință spiritul vremii, Aceștia ar trebui de sine să înțeleagă, că rolul lor este împlinit cu demnitate și că e rândul altora acum, al noilor veniți, al celor inzestrați cu mai multă tărie, ca să profite din experiențele lor și să meargă înainte. Națiunea noastră este prea săracă, decât să și permită luxul a întreține reputații învechite și nefolositoare. Ea își rezervă numai dreptul recunoștinței eterne, fără însă a se simți sigură, când cârma este lăsată în mâni tremurătoare.

Există însă în noua noastră generație o pleiadă întreagă de forțe tinere și oțelite prin pregătiri serioase. Intre elementele aceste și conducătorii adversarilor noștri politici nu este nici cea mai mică deosebire, nici supt raportul cunoștințelor, nici supt acela al calităților individuale.

Imprăștiați pe la diverse ocupațiuni, cu o independență socială destul de mare, cu o școală politică destul de serioasă, acești fruntași, ce se ridică, sânt expresia cea mai nouă a energiei noastre naționale și lor le revine în mod firesc toată sarcina conducerii de astăzi și de mâine. Dacă tinerii noștri foști deputați, în frunte cu Maniu, s'ar adresa acestor elemente reslețite și le-ar aduna la un loc, organizându-le și infiltrându-le tot entuziasmul și toată solidaritatea pentru o luptă nouă, ar veni, ca la sunetul unui buciun fermecat, toți doritori de muncă, toți râvnitori de o schimbare radicală în caracterul luptelor noastre. Dacă acestor tineri cărturari români li s'ar da mai repede prilejul de a intra în viața politică și de a ieși din cercul preocupărilor mărunte de provincie, s'ar crește în scurtă vreme un stat major de luptători, pe care poporul să-l iubească cu fanatism și pe care să se sprijinească fără rezerve.

Iată deci gruparea ce ne trebuie. Și fără acest zid puternic, căsulia idealurilor noastre este amenințată din toate părțile. Secretul reușitei oricărei mișcări zace în organizarea ei și în valoarea forțelor conducătoare. Problema cea mai actuală pentru noi astăzi este necesitatea acestei grupări, cu bărbați a căror autoritate nu poate fi contestată, nici de popor, nici de rîndurile adversare.

## Goana după tricolor.

»L. bertășii« din Orăștie i-se comunică un nou caz revoltător săvârșit de administrația noastră în goana ei nebună după tricolor: Dl Ioan Iancu, proprietar de mine și director de bancă în Bucium-Poni, a fost la 3 Iulie pedepsit de fibrăul din Roșia cu 200 cor. pentru următoarea mare »fărădelege« a sa:

«Căii numitului proprietar — zice fibrăul în judecata sa — plecînd de acasă în 20 Iulie spre Abrud, purtau pe cap colorile roșu, galbăn, vinăt, în așa rînd așezate, că ele scoteau la iveală colorile unei naționalități străine, și anume: pe fruntea calului atîrna o panglică roșie, sub ureche o placă de aramă galbănă sub care era prinsă o panglică vinată. Și așa a mînat cocșul numitului proprietar în Abrud, unde în piață fără nici un scop s'a întors cu căruța goală împrejur, despre ce s'a încredințat și un jandarm. Adjustarea în acest fel a cailor, cuprinde în sine hotărît și fără nici o îndoială faptă jîntitoare la ațîtare naționalistă, care în cazul de față s'a săvîrșit în chip provocător și demonstrativ, fiind colorile acolo aplicate roșu-galbăn-vinăt, semnele unui stat străin!... etc.

«Cu prilejul pertractării, luîndu-se în privire căii mînați la Roșia, acum bate încă și mai tare la ochi, că pe capul cailor atîrnă în jos panglicele roșie și vinată, iar placa rotundă de metal, deși de aproape privită, e de culoare de nickel întinată, dar de departe arată culoare galbănă!...»

Dl Iancu l-a lăsat să-l pedepsească pe spusa jandarmului, apoi, după-ce își dictase »osânda«, l-a dus pe focosul soigăbrău să se uite acum odată și el bine la capul cailor, că doar placa aceea de metal în care ei au găsit culoarea a treia, galbănă, nici nu e de aramă, așadar nici nu e galbănă, ci e de nickel, care e alb-sur! Și s'a dus deregătorul și a văzut că e așa, dar în loc să-și ia jandarmul de urechi și să-și spună să-și pună altădată ochelari mai buni pe ochi, iar el să-și nimicească »osânda« despre care s'a încredințat însuși că e pe temeiu mincinos cădiță, — nu! el își ține acum cuvântul zis »în numele Regelui« (a király nevében), și spune că aceea placă de metal, »deși privită de aproape e de culoare de nickel întinată, dar mai departe

Cea mai nouă prăvălie de vestminte și mai bogată în Tîmșioara-Fabric Kincs Arthur & Comp.

unde poate cineva ca să se provadă cu vestmintele cele mai bune și ieftine din stofe moderne Rog Onor. public cu toată încrederea a mă cerceta și a se convinga. Deosebit atrag atențiunea părinților cari își aduc copiii la școală. Serviciu prompt și conștiințios. Prețuri fixe. Telefon Nr. 1053. Cu deosebită stimă: Kincs Arthur & Comp.



arată culoare galbănă!...» (bár közelről nézve, szennyes nickel színű, távolabbról sárga színt mutat).

Și pe asta întemeiază apoi o judecată, croind o pedeapsă de 200 coroane asupra unui cetățean! Și pune pecetea solgăbirăscă și își pune ilustrul său nume sub ea!

## „Răscoală“ în cercul Orăștiei.

În ziarele din Budapesta citim azi cu mirare următoarea informație plină de o perfidie revoltătoare:

În cercul electoral al Orăștiei, partizanii lui Aurel Vlad, fac încă și azi o înfrântă agitație, care a avut drept rezultat mai multe încercări sângeroase, ba chiar și-un caz letal. În Vinerea, casele locuitorilor Oltean, comerciant și Aron Herlea, fără ambii alegători de-al lui Farkas, au fost cu adevărat asaltate (!). Mulțimea (!) cu o strașnică ploaie de pietrii a spart geamurile și a voit să pătrundă în case. Locuitorii s'au refugiat în edificiul gării. Viața și siguranța proprietății e în primejdie. Cei vre-o câțiva jandarmi din comuna învecinată, din Cujir, nu sânt în stare nici ca cele mai mari sforțări să mențină ordinea.

În Cujir, în vreme ce jandarmii patrulau prin sa'e și prin munți, valahii au atacat, până și cazarma jandarmerească, spargându-i toate geamurile. Jandarmii au fost atacați de o mare mulțime (!), așa că abia au izbutit s'o împrăștie pe cale pașnică (?!). Cel mai mare agitator e învățătorul comunal Lupea, care a îndemnat mulțimea să tragă focuri asupra jandarmilor (?!).

Subprefectul Fodor Gyula din Orăștie a cerut ca jandarmeria să fie fortificată de urgență (!), deoarece micul contingent de jandarmi e insuficient pentru menținerea ordinii.

În comuna Băcăinți proprietarul ungar Ráczkövy Artur a fost atacat, servitorul lui bătut în mod sângeros, pentru că slujește la ungar (!); mai apoi au descărcat o ploaie de pietrii și asupra lui Ráczkövy, care a fost rănit în mod primejdios, la ce el, pentru a se apăra (!) și-a descărcat arma în mulțime. Un român (nu valah!) — N. Trad.) a rămas mort pe loc, doi înși au fost răniți letal. Ministrul de interne a luat numai decât măsuri energice și a ordonat telegrafic ca în Băcăinți să se înființeze un nou post de jandarmi (!!).

Pentru apărarea ungrumii deputatul Farkas împreună cu subprefectul cutrieră circumscripția ca să poată raporta personal ministrului de interne despre stările nemulțumite din circumscripția Orăștiei, în scopul unor măsuri urgente pentru liniștirea populației și pentru apărarea ungrumii (!).

Evident că alarma aceasta mizerabilă se face de dragul criminalului proprietar ungar Ráczkövy, care a ucis un român și a rănit de moarte pe alți doi și pe care autoritățile din partea locului vor să-l facă scăpat, afișându-l drept victima unor pretinse stări revoluționare ce ar bântui în ținutul Orăștiei. Așteptăm ca intelectualii noștri din partea locului să-și facă datoria, raportând adevărul pe larg asupra acestei crime, care nu va putea fi mușamalizată de infamia autorităților administrative din Orăștie!

## Morții dela Tâlna.

Supt titlul »Jertfele de sânge ale politice de naționalitate«, ziarul german »Neues Politisches Volksblatt« din Budapesta condamnă măcelul dela Tâlna în următorul articol energetic:

«În tot cercul Ighiului din comitatul Alba-Inferioară, populat aproape în întregime numai de Români, domnește mare fierbere. Din ordinul prefectului s'au trimis acolo două companii de infanterie și 44 jandarmi pentru păzirea ordinii. Acestea e comunicatul oficial. Că acolo domnește fierbere, e neîndoiel, grație bălei de sânge din Tâlna, căci să se omoare fără de motiv plauzibil doi oameni, să se rănească greu trei și ușor mulți alții — de către »păzitorii ordinii« — lucrul acesta ar putea să provoace fierbere chiar în țara întreagă.

— O! — ne vor tăia vorba șovniștii năstrușnici: ce îndrăzneală să se puie la îndoială existența motivelor plauzibile! Oare nu s'a comunicat semi-oficios, că țărani din Tâlna au purtat demonstrativ cocarde naționale românești, că au cântat cântece ostile statului maghiar, că au opus rezistență jandarmilor, răbind cu pietre doi din ei, așa că aceștia au trebuit să facă uz de arme?

»La aceasta avem să răspundem că în mod semi-oficios s'au telegrafiat până acum în lume prea multe minciuni, pentru a diminua în fața opiniei publice europene erori grave. În special relatarea semi-oficioasă a întâmplărilor din Tâlna, sânt niște încercări de mușamalizare ridicule și cusute cu odgonul.

»Dar să cercetăm mai de aproape lucrurile. Țăranilor din Tâlna, le place ca în zilele de Duminică să poarte câte un brâu cu culorile cari să arate că sânt români. Cu prilejul recensământului, țărani aceștia vor arăta iarăși că sânt români, — deci aceasta nu poate constitui un delict. Țăranii din Tâlna, fiindcă sânt Români, au cântat Duminica trecută nu cântece ungurești, nemțești sau englezești, — ci cântece românești — dar așa ceva nu poate tolera mîntea de ofițer sau de jandarm, sub chipul împodobit cu pene de cocș; el vede în aceste cântece agitație contra maghiarismului și primejdiul statului maghiar. În Tâlna, jandarmii au cerut țăranilor să curme cu demonstrațiile contra statului maghiar. Punem rămășag că fiicării de țărani n'au înțeles rostul acestei somațiuni, și desigur că n'au crezut-o odată cu capul, că cingătoarele lor, precum și cântecele lor primejdiesc statul unitar maghiar. Și așa ei și-au continuat drumul — până ce răsunat au două salve și doi morți și trei răniți au înroșit cu sângele lor pământul. După mentalitatea de jandarmi »trebuia să se facă uz de arme«.

»Dar să nu acuzăm judecata de jandarm, ci stupidă politică urmată față de naționalități, care îngăduie unor militari să dispue de viața și de moartea cetățenilor țării. Căci există de fapt un ordin ministerial din 1885 care face din fiecare subofițer îmbrăcat în uniformă de jandarm — păzitorul unității neșterbite a statului ungar și val de capul aceluia muritor care nu se va supune poruncii acestui păzitor. În țările ocărnuite rațional s'ar socoti ca o sminteală și nebunie, faptul ca jandarmul să hotărăscă de ce culoare a nume trebuie să fie brăul, panglica dela cetățeanul țării, sau în ce limbă îi e îngăduit să cânte. La noi însă aceasta e o chestiune de viață și de moarte.»

»Și se mai miră și se mai tângue unii că s'a sfârșit cu bunul renume al Ungariei și că popoarele culte vorbesc numai cu dispreț și scârbă de stările de lucruri din Ungaria. În străinătate oamenii au în această privință o memorie foarte bună, firește neplăcută nouă, și la măcelurile din Aleșd, Cernova și Pânade vor adăoga și noul măcel din Tâlna. Astea sânt jertfele de sânge ale politice stupide de naționalități. Cât sânge va mai trebui să curgă, până ce-și vor lua seama, punând capăt acestei rușini ne mai pomenite?!«

## Volnicie administrativă.

— Petrecere oprită. —

Vulpoiul Szász Jóska »filoromânul« de pe vremuri, ajuns în fruntea comitatului Albei-inferioare, își arată adevărații lui colți de vulpo'u.

Zilnic citim în ziare despre maltratarea administrației săvârșite în chip neomenesc din acest nefericit comitat, răpirea tricolorului este la ordinea zilei, iar vărsarea sângelui nevinovat din Tâlna cere răsplătire dela cer, și acum »vulpoiul din Aiud« ca să-și încoroneze faptele lui mârșave dă ordin ca în întreg comitatul să nu se permită nici o petrecere, concert ori întrunire românească, — vezi Doamne, românii întrunindu-se la petreceri își uită pe câteva clipe năcăzul și amărăciunea, fac politică, cântă și cântecul exaltează inimile, de aci deducțiunea »statul e periclitat«.

La stăruința vrednicului preot Demetriu Goia, credincioșii din fruntea comună românească Sohodol, Munții apuseni, din propriile lor puteri și cu jertfe de tot mari au zidit în vară o școală frumoasă care poate fi fala oricărei comune. Fiind edificiul terminat, așteptam cu toții actul sfințirii care s'a săvârșit în 11 a. l. c. st. n., dar mai mult așteptam concertul împreună cu joc, care era fixat pe aceiași zi.

Deja cu o zi înainte se zvonise că concertul și petrecerea sânt oprite din partea preturei din Roșia-montană, și zvonul era adevărat.

Vrednicul părinte Goia, necrușind osteneala și jertfe materiale, fiind timpul scurt a recurat telegrafic contra deciziei oficiului pretorial la vice-comite.

Neprimind nici un răspuns a cerut deslușiri prin telefon, dar lucrul naibi, deslușirile telefonice au descurs Sâmbătă toată ziua și Duminică până la 11 ore înainte de amiază, fără rezultatul dorit, căci domnii l-au purtat pe părintele Goia dela Ana la Calafca, ca astfel să zădărnicească petrecerea, ceea ce le-a și succed.

Ca publicul cititor să fie în clar cu situația de pe la noi, las să urmeze hotărîrea protopretorelui Imreh din Roșia-montană:

sz. 13—910.

Gója Demeter gör.-kel. lelkész urnak Szohodol.

Hozzám a mai nap reggelén érkezett azon kérése, hogy e hó 11-én (v. sárnap) eszközlendő iskola felszentelési ünnepély folyamán a képpen színielőadás és táncmulatság megtartására engedélyt adjak, ezennel érteitem, hogy az iskola felszentelés kizárólag egyháziilag történjen a község, lakosság s illetve a hitközségi hivék részvételével akadálytalanul történhetik.

Azonban sem a színielőadásra, sem táncmulatságra nem adom meg a hitközségi engedélyt a jelenlegi fennálló körülmények közt, tekintettel a felsőbb hatóságok általános rendelkezéseire.

Műől ezennel érteitem, ugyazin én a községtől előjáróságot és tudomás is, alkalmazkodás végett.

Verespatak, 1910 szeptember hó 9 én.

M. kir. csendőrsparancsnokság.

Heljt.

Imreh s k  
főszolgabíró.

Nu mi s'a dat prilej în viața mea de a vedea un popor plângând.

La actul sfințirii, când vrednicul duhovnic sufletesc, părintele Demetriu Goia, cu cuvinte duioase, mulțamește poporului adunat pentru jertfe aduse pe altarul culturai românești, dând poporului să înțeleagă că concertul de sară nu se va ținea fiind oprit — au izbucnit cu toți în plâns, un plâns care nu aînă durerea, ci din contra mai mult atâță ura în contra fărăd legiilor.

Am trecut apoi cu toții după săvârșirea sfințirii la masa ospitală a părintelui Goia. La masă au luat parte peste o sută persoane.

După masă s'a declamat și cântat, iar dragălașa d șoară Aurica, fica vrednicului părinte Goia,

**Gulere**  
și  
**Manșete.**

Numai calitate bună.  
Marca lanț.

SUC. EMMER FERENCZ  
**Weismayr Ferencz**  
Timișoara, centru, strada Hunyadi

ne a delectat la piano cu frumoasele noastre cântări românești.

După miezul nopții ne-am depărtat cu toții plini de nădejde în un viitor mai bun.

»Câmpie«.

## Holera în Ungaria.

După insistențele continue ale presei, guvernul și-a publicat ieri raportul oficial asupra holerei, constatând cincisprezece cazuri de decese. Întru cât va fi adevărat faptul, nu putem controla, cum nu putem ști nici dacă în numărul acesta se coprired oare și cele șase decese din urmă, din comitatul Baranya. Tăcerea condamnată de până aci a autorităților a fost privită din toate părțile cu desaprobară și cercurile oficiale prin comunicatul de ieri și-au arătat și mai mult păcătoșenia, dând probe fățișe că au ascuns intenționat starea faptică a primejdiei.

Pentru a scuza oarecum lucrurile, medicul șef al capitalei a chemat ieri la o conferință pe toți membrii secției sanitare, medicii căilor ferate și ai societății de navigație, ca să se sfătuiască asupra măsurilor ce trebuiesc luate. Astfel s'a hotărât că dacă pe bordul unui vapor se va observa vr'un bolnav suspect, căpitanul e obligat se anunțe șeful portului, și numai după ce se va prezenta un medic și cu autoritățile și se va fi constatat că acest caz nu prezintă motive serioase de îngrijorare, se va da voie călătorilor celorlalți să părăsească bordul.

### Holera în jurul Budapestei.

Capitala țării e încunjurată din toate părțile de epidemie. În comitat sau constatat până acum mai multe cazuri de holera. Telegramele de seară anunță că în comuna Harta s'a constatat un nou caz. Tot aici a murit mai acum o săptămână un muncitor la vapoare, cu numele Schneider, între simptome de holera asiatică. Familia acestui, precum și întreaga comuna a fost desinfectată.

În Kalocsia de asemenea a murit cu trei zile în urmă un săpător de vie, examenul bacteriologic a dovedit că suferea de holera asiatică. Nu se știe cum și-a acvitat omul acesta boala căci la Dunăre nu mai fusese de luni de zile, fiind ocupat cu via. Se pare că întreaga regiune e contaminată, căci de atunci au mai obvenit încă două cazuri de holera.

### Măsuri contra apei Dunării.

La secția sanitară sosesc în fiecare zi rapoarte despre cazuri de holera mai ales din părțile de pe valea Dunării de jos. În consecință ministrul de Interne a dat ordin ca locuitorii să fie avertizați prin afișe și bătând toba în sat, ca să nu se mai scalde în apa Dunării și nici de băut să nu bea din ea.

### Măsurile străinătății contra comunicației cu Ungaria.

După polițloghia din ziarul »B. H.« care vede în măsurile de prevenție a României un semn de răsbunare contra ungușilor, zările ungurești de azi l-au, pe același ton, consiliul municipal al Vienei la săpuneală fiindă îndrăznit să la măsurile de siguranță contra comunicației ungurești pe Dunăre.

Iubiții noștri compatrioți chiar aveau aerul să dea lecții țării vecine cam ce fel de măsuri ar trebui luate contra primejdiei și nu-și vedeau scaiul din ochiul propriu.

Iată cum descrie colaboratorul unui ziar bucareștean convorbirea avută cu un diplomat:

Dar interesant de povestit este, convorbirea pe care am avut-o astăzi cu un personaj din diplomație. Convorbitorul meu nu și putea stăpâni mirarea, cum de tocmai statul nostru vecin pe a cărei organizație medicală se conta atât, să fie o primejdie de infecție pentru România.

»Zilnic, ne spunea d-sa — consiliul și vice-consiliul Austro-Ungariei dela noi, cereau relații asupra măsurilor luate de noi, personalul sanitar utilizat la frontiera despre Rusia, deciziunile ce se dau la direcțiunea generală a serviciului sanitar și aveau uneori aierul, de a ne recomanda sfaturile pe cari somitățile medicale din Ungaria, le publicau prin gazetele locale.

»Iată că, spre surprinderea noastră, a tuturor, termină distinsul meu convorbitor cu oarecare ironie, pericolul cel mare ne vine tocmai dela Budapesta«.

### Holera în România.

În Galați a murit alaltăieri un funcționar din serviciul agenției italiene. Făcându-se autopsia cadavrului s'a constatat că murise de holera.

Această știre a fost comunicată în mod oficial, de institutul de analiză bacteriologică, unde fusese trimise spre examinare o parte din materiile fecale luate dela defunctul Bria cu ocazia autopsiei.

Știrea a produs o adevărată groază în oraș.

Toată lumea caută să capete amănunte asupra acestui caz. Dl Dr. Cantacuzino, directorul serviciului sanitar, care se găsește la Galați a trimis azi direcției serviciului sanitar următoarea telegramă:

Faceți cunoscut presei și ministerului de externe că un om de serviciu de pe pontonul Agenției italiene a murit luni dimineața cu simptome suspecte. Analiza bacteriologică a dovedit că este vorba de un caz de holera asiatică. Femea bolnavului și două persoane sănătoase cari au avut contact cu bolnavul au fost izolate la lazaret. Pontonul a fost desinfectat. Până acum nu s'a mai ivit nici un alt caz.

Cu câteva zile înainte acostase la pontonul în chestiune vasul italian »Bosnia« venind din Veneția.

## Din străinătate.

**Incoronarea regelui Angliei.** După cât se anunță din Londra, aici s'au început toate pregătirile pentru încoronarea regelui, care va avea loc în lunie anul următor. În cadrul sărbătorilor obișnuite va avea loc și retragerea unui cortaj festiv, în care vor fi reprezentate toate popoarele din coloniile stăpânite de Anglia, în tocmai ca pe vremea încoronării regelui Eduard. După ceremoniile încoronării cel mult la două săptămâni va avea loc instalarea ducelui de Wales.

**Abdicarea cabinetului bulgar.** Zilele trecute președintele cabinetului bulgar, Malinov și-a înaintat demisia. Știrea aceasta a făcut o impresie penibilă asupra opiniei publice bulgare, cu atât mai mult că lumea nu se aștepta la o criză generală a cabinetului cu toată politica lui de până aci, prin care statul sta gata să se arunce în nește aventuri al căror sfârșit până acum încă nu se poate prevedea. Cauza acestei schimbări a cabinetului se spune că ar fi însuși regele, care în cursul vizitelor sale pela curțile europene s'a convins că politica actuală a cabinetului bulgar nu se chiar bucură de simpatii în străinătate. Cu toate aceste cabinetul și-a urmat înainte drumul și a reușit să creleze în opinia publică o dispoziție antiturcească care se resimte bineșor; a încercate să folosească în favorul său până și actualul conflict cretan. Nu e deci de mirare că relațiile turco bulgare se încurcă mereu la hotarele țării și amenință cu izbucnirea unui război, care poate să fie așteptat în toată clipa.

Regele Ferdinand ca bărbat politic experimentat — văzând dezaprobară cercurilor politice străine — și-a exprimat sincer părerea în fața cabinetului și se crede că această intervenție a regelui a silit pe Malinov să și dea demisia. Știrile mai noul primite din Sofia anunță că, probabil noul cabinet se va forma tot sub președenția lui Malinov, dar cu excepția »filorusului» Papricov, a cărui politică de concesi, urmată consecvent de rege, nu e privită cu ochi buni de naționaliști.

## INFORMAȚIUNI.

ARAD, 15 Septembrie n. 1910.

### Sfidare.

Onoratul public cititor îi cerem iertare, în cele mai duloase accente ale resemnării, pentru actul de trădare ce săvârșim mai jos. Dar azi când nu e săptămână, aproape zi, ca să nu primim câte o știre despre noul volnicii jandarmerești, cari cu mâni profane ne pângăresc credința și portul, ucizând și amenințând pe toată lumea care îndrăznește să încingă brăul treicolor, îmi iau deci voie să atrag atenția fidellor paznici ai statului asupra următorului fapt, pe care, nu se știe cum dar l-au scăpat din vedere.

În vecini cu mine, într'o frumoasă clădire la stradă, un oare-care locatar, nu mai știu de ce lege, ține de permanență un orator, sălariat sau nu asta e indiferent, instalat în cerdacul dinspre stradă, unde legat de un picior cu un lăntșor delicat, vorbește ziua întreagă trecătorilor, sărind din loc în loc pe bidentul de lemn, care-i servește drept tribună.

Menționatul orator ține vorbiri incendiare și pentru mai mare efect poartă haină, roșu-galbîn-vână, care de dimineață până seara strălucește în lumina potolită a soarelui sfios de toamnă. Lumea se adună gălăgioasă, plebea aplaudă, alții rid privind în sus la posnașul agitator care cu un gest de revoltă își sgudue lanțul mișcând majestatic din aripele ce i servesc drept brațe și, dând din cap în semn de autoaprobare.

Aceste vorbiri ar fi delict de natură politică dar menționatul agitator mai ține și adunări populare, în zilele de târg și sărbători, fără a avea însă permisie specială, contraventând astfel legea polițială și compromițând siguranța publică, căci ușor s'ar putea întâmpla ca plebea ce să adună în piața Tököly, ca să-l asculte, incendiată de vorbiri revoluționare să până mâna pe sapă și topor și să înceapă a distruge fără milă și îndurerare toată existența șubredă de azi a statului.

S'au poate menționatul agitator fiind, o pasere, un papagal, a putut să se sustragă până acum de supt severitatea legilor statului, frustrând vîgilitea atât de severă a oamenilor stăpânirii. Cerem însă tratarea lui în consecință, să i-se aplice constituția în aceeaș măsură ca și celorlalți cetățeni ai statului, să fie înfierat la stâlpul infamiei, să fie dat judecării. Mai mult încă, să fie pus în lanțuri și trântit în fundul temniței, căci în această țară nimeni nu poate lua »ideia« în deșert, fără a fi pedepsit.

Trebuie dat un exemplu demn de energia cu care se procede la munca înfrigurată de a maghiariza și câinii acestei țări, căci dacă autoritățile doresc o reorganizare efectivă în spirit unguresc a țării, atunci trebuie să lupte și contra naturii care și permite obrăznicia ca în statul unguresc să îmbrace papagalii în culorile becisnicilor valahi.

Reclamăm deci de urgență intervenția stăpânirii, căci e mare teamă că pe urma trădării noastre să atagem atenția vreunui voinicos cu ismene largi, care în legitima lui indignare îl va linsa, sau *horibile dictu*, îl va jumuli de somptuoasa lui haină, lipsind prin aceasta autoritățile de singurul mijloc prin care s'ar putea proba culpabilitatea preastimatului.

Cerem deci înc'odată, și cu toată insistența, să i-se aplice constituția!

— Pentru loteria Reuniunii fem. rom. din Arad au mai sosit următoarele obiecte:

Dela dșoara Eufrozina Siandru, Graz,

două admirabile tablouri, pictură după natură (ruina Gosting lângă Graz și Shlossbergul din Graz).

*Dșoara Calipsa Siandru, Graz*, un prea frumos sache, cusătură cu ajur pe etamină.

*Dna Fabia Iovița, Galați* 3 frumoase perinițe de canapea, o admirabilă batistă broderie Richelieu, 1 mijloc de masă și un sache frumos.

*Dșoara Alexandrina Țeran, Oravița* un splendid patrafir, țesut pe răsboaile proprii în mătase cu mot. rom. modelul compoziție originală, — 1 frumoasă perină smirna, asemenea cu mot. rom. compoziție proprie.

*Dșoara Blanca Trăilă, Oravița*, un frumos mijloc de masă, lucrat pe etamină în puncte.

— **Declarație.** »Lupta«, care se ocupă în nrul 153 al său cu »Gazeta de Duminecă«, ar trebui să știe, că *numele meu nu mai figurează pe această foaie și că eu m'am retras dela conducerea ei.* Prin urmare eu nu mai port nici un fel de responsabilitate pentru scrisorile ei, despre cari n'am nici cea mai mică știre, decât eventual ulterior, după publicare.

Sentimentele mele românești, cu cari n'am făcut niciodată târg, nu sânt chemați să le aprecieze actualii conducători ai »Luptei« — pentru cari de-acum înainte nu voi mai avea nici atâtă timp de pierdut, cât am pierdut acum. *Mărghita*, 18 Sept, 1910. *Dr. Dionisie Stoica.*

— **Aviațiunea română.** Din București ni se scrie: Dl I. Brumărescu, care de 10 ani lucrează la un aeroplan sistem nou, terminând lucrarea și brevetând o, a expus o în pavilionul industriei dela expoziția dela Filaret.

Aeroplanul a fost văzut de dnii Alex. Cottescu, directorul general al c. f. r., Em. Porumbaru, Lahovari, general Boteanu, loc. Gollescu, inginer Vlaicu, Catargi și pilotul Molla.

Aeroplanul neavând motor și helice care costă 15 mil lei, s'a decis a se face un apel la public spre a se aduna această sumă.

— **Consiliul comunal din Erzsébetfalva** a decis ca pe viitor comuna să nu mai plătească pe catehetul dela școala de ucenici industriali, deoarece religia și propunerea ei, cu toate cheltuielile, cad în competența confesunilor, după normele legii. Pe cât știm aceasta este, în țara noastră, cea dintâi hotărâre, care începe vrăjba între comună și biserică. Meritul trist al ei revine, cu siguranță, vr'unui preot inconștient, de solul cărora să ne ferească Dumnezeu pe noi Români.

— **Clasicismul unui sergent de stradă.** Intr'un oraș german din provincie se aud într-o noapte strigăte speriate: Foc! Foc! Profesorul de grecește dela liceul din loc se ridică dela masă, unde cețea pe Omer, merge la fereastră și, văzând pe sergentul de noapte, îl întreabă:

— O, paznice al nopții, spune-mi unde puștește focul?

Răspunde sergentul:

— Aculă, o omule care porți vecinic scufie! Arde gunoalul din curtea ta!

— **O nouă profesoară la școala noastră de fete din Arad.** La școala de fete din localitate a fost angajată ca profesoară *Lucreția Greceanu*, originară din comitatul Trei-scaune. În dșoara Greceanu

școala de fete a câștigat o excelentă forță didactică și nu putem decât să ne bucurăm de această fericită achiziție.

— **Astra la Bocșa.** Cu provocare la § ul 41 din statute, prin aceasta convocăm adunarea generală a despărțământului Bocșa al Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporul român pe Duminecă în 25 Septembrie a. c. st. n. precis la orele 3 p. m. în localitatea școlii confesionale gr. or. române din Vasiova, la carea P. T. Domni membrii, precum și alți iubitori și sprijinitori ai culturii poporul român sânt invitați a lua parte. Programul adunării: 1. Deschiderea adunării prin directorul despărțământului. 2. Raportul anual al comitetului. 3. Cenzurarea socoțiilor. 4. Stabilirea bugetului pe anul viitor. 5. Disertațiuni. 6. Propunerii. 7. Alegerea comitetului cercnal pe un nou period de 3 ani. 8. Inchiderea adunării. Bocșa Montană, din ședința comitetului cercnal, ținută la 2 Sept. 1910. Ioan Marcu, directorul despărțământului. Constantin Bălan, secretar.

— **Sfințirea bisericii gr. cat. din Posmuș.** Curatoratul parohial gr. cat. din Posmuș invită la actul sfințirii bisericii nou edificate, care se va îndeplini Duminecă, în 25 Septembrie st. n. 1910.

Programa: 1. Duminecă la 8 oare Utenie împreună cu actul sfințirii și liturgia solemnă. 2. La 1 oră p. m. prânz comun, — cuverta 4 cor. 3. Seara la 7 oare petrecere cu joc. — Prețul intrării: Inteligenți de persoană 1 coroană. *Posmuș* în Septembrie 1910. *Curatoratul parohial.*

— **Necrolog.** Ni se scrie: Mărioara Băran, fica învățătorului Petru Băran din Nereu a trecut la cele veșnice în floarea vieții abia de 16 ani, lăsând în cea mai mare jale pe iubiții săi părinți și unicul frate Coriolan, student cl. V gimnazială în Brașov, precum și o mulțime de rudeni. În mormântarea s'a făcut Miercuri în 1 Septembrie s. v. fiind de față mulțime de popor din loc și jur. Actul funebrel a fost săvârșit de dnii preoți George Balan, Mihai Păcățian și Ioan Popovici. Învățătorii: Nicolae Popovici, Petru Craiovan, Teodor Bucurescu, Nicolae Cioban, Gheorghe Stefanovici, Dimitrie Bozian, Eremie Popovici și Valeriu Sepi. Cuvântul funebrel la ținut în biserică dl paroh Mihai Pacațian, iar la mormânt dl paroh Ioan Popovici și învățătorul Nicolae Cioban cari vorbiri au stors lacrimi din ochii celor de față. Dormi în pace suflet nobil.

— **Societatea de lectură »Andrelu Șaguna«** a elevilor din »secțiunea teologică« din Sibiu s'a constituit pe anul școlar 1910/11 în ședința ținută la 29 August (11 Septembrie) 1910 sub presiunea Preacuvioșiei Sale Dnii Dr. E. Roșca director seminarial în modul următor: 1. Președinte: Dr. Aurel Crăciunescu prof. sem. 2. Vicepreședinte: Gheorghe Comșa elev curs III teologic. 3. Notar I.: Vasile Oana elev curs III teologic. 4. Notar II.: Romul Popa elev curs I teologic. 5. Casier: Petru Chirca elev curs II teologic. 6. Controlor: Valeriu Judele elev curs III teologic. 7. Bibliotecar: Vasile Stoicanea elev curs II teologic. 8. Vicebibliotecar: Ioan Sandu elev curs I teologic. 9. Econom: Ilie Paștină elev curs II teologic.

Membri în comisunea literară: 1. Ioan Budu elev în c. III teologic. 2. Victor Iacob elev în c. III teologic. 3. Grigoriu Vermeșan elev în c. III teologic. 4. Iuliu Iosan elev în c. II teologic. 5. Damaschin Ioanovici elev în c. II teologic. 6. Alexandru Man elev în curs II teologic. 7. Dio-

nisie Bucur elev în curs I teologic. 8. Gheorghe Guiman elev în curs I teologic. 9. Teofil Ioanovici elev în curs I teologic.

— **Societatea de lectură »Andrelu Șaguna«** a elevilor din »secțiunea pedagogică« pe anul școlar 1910—11 în ședința ținută la 29 August (11 Sept.) 1910 sub presiunea Preacuvioșiei Sale protosincol, director seminarial Dr. Eusebiu R. Roșca în modul următor: 1. Președinte Dr. Vasile Stan prof. sem. 2. Vicepreședinte Ioan Dragomir ped. c. IV. 3. Notar I. Aurel Zichil ped. c. IV. 4. Notar II. Gavril Bogdan ped. c. III. 5. Casier Simion Dragomir ped. c. III. 6. Controlor Iuliu Herlea ped. c. II. 7. Bibliotecar George Spârchez ped. c. III. 8. Vicebibliotecar Gheorghe Grozea ped. c. I. 9. Redactor Ioan Vigheciu ped. c. IV. 10. Econom Vasile Streulea ped. c. III.

— Membri în comisunea literară: 1. Dionisie Herlea ped. c. IV. 2. Alexandru Iosof ped. c. IV. 3. Gheorghe Clinciu ped. c. III. 4. Nicolae Oltean ped. c. III. 5. Dionisie Albu ped. c. II. 6. Nicolae Pascu ped. c. II. 7. Virgil Bran ped. c. I. 8. Nicolae Nistor ped. c. I.

— **Contramandarea serbărilor jubilarie la Iași.** Se anunță din Iași: În ședința de astăzi a consiliului de igienă, care s'a ținut sub președinția dlui N. Gane, primarul orașului, s'a decis ca din cauza neterminării lucrărilor de asanare a epidemiei de holeră ce ne amenință, serbările jubilarie ale universității să se contramandez.

Cu toate acestea însă, dl Dr. Bogdan rectorul universității susține că aceste serbări să aibă loc, în care scop a convocat pentru mâine seară comitetul de organizare serbărilor, pentru a expune lucrările, cari s'au făcut până acum și să decidă asupra afacerii serbărilor.

— **Universitari Români,** cari își fac cursurile academice la universitatea din Cluj și doresc să fie primiți cu locuință gratuită în internatul Petranu, administrat de despărțământul Cluj al Asociațiunii; se avizează, că până la 26 Septembrie 1910 să și înainteze petițiile la subscrișul.

Petițiile trebuie provăzute cu indice, testimoniu de maturitate și atestate despre starea averii și familiei.

Din ședința comitetului despărțământului Cluj al Asociațiunii ținută la 13 Septembrie 1910. *Dr. Victor Poruțiu*, v. președinte, Cluj, Strada Deák Ferencz No. 44.

— **Aviatorul Kinet.** Cititorii noștri își vor mai aduce desigur aminte de aviatorul Kinet care a murit victimă a unei catastrofe cu prilejul meetingului aviativ din luna trecută, din Bruxelles. Toată lumea credea că aviatorul a căzut jertfă pe urma catastrofei aparatului său care stricându-se în aer, s'a prăbușit zdrobindu-l sub greutatea lui. Acum însă se vorbește că Kinet e victima unui atentat al unui alt aviator coleg, căci în suprafețele de sustentățione ale biplanului său au descoperit două găuri cari provin d'ntr'un glonte de revolver. Cazul a făcut mare senzație în cercurile aviatorilor și lumea așteaptă consternată desvăluirea tainei. Autoritățile au ordonat în consecință exhumarea cadavrului.

— **Alegeri de preot.** În frunțașă comună gr.-or. *Cintei* din comitatul Aradului, au fost aleși zilele trecute preoți absol-

Gulere și manșete mai frumos curățeste fabrica de spălat cu aburi — —

„UNIO“

Cluj—Kolozsvar, Ferencz József-út 102.

— — — Telefon Nr. 395. — — —

Lucrările din provincă dacă trec peste 5 cor. le retrimite franco.



venți de teologie și funcționari ai consistorului, dd. Silviu Filip și Coriolan Monța. Sincere felicitări.

— »Balul costumat din Arad«. In editura librăriei »Tribuna« a apărut o serie de 6 cărți poștale ilustrate, în culori, reprezentând costume și grupuri de la balul costumat din primăvara aceasta. Bucata se vinde cu 24 fileri, seria de 6 bucăți 1 cor. 20 fil.

Venitul curat se va adăoga la fondul »Reuniunii femeilor române din Arad« pentru zidirea unei școli de fete.

— Dragostea grecilor. Ziarul »Politika« din Belgrad aduce un întreg comunicat despre goana de estirpare ce duc călugării greci de pe muntele Athos contra unor călugări ruși de acolo. Intre altele au omorât pe un stareț rus, iar cele zece mănăstiri rusești de pe valea Kalenitului le-au aprins, au stărpit vile și toți pomii, bunurile le-au furat și au alungat pe toți călugării. Ministrul plenipotențiar al Rusiei la Constantinopol a protestat cu toată energia contra acestor prigoniri și guvernul otoman făcând cercetare a arestat pe mai mulți greci. La un călugăr grec cu numele German au aflat un întreg arsenal de arme. S'a constatat că el e în fruntea mișcării bandelor din vilaietul Salonik.

— Un caz extraordinar de spionaj. Ziarele americane aduc știrea despre un spionaj fantastic — chiar de necrezut — al cărui erou e un mecanic de vapor James Norton. Probabil împins de dorul de a se îmbogăți cât mai repede s'a prezentat la admiralul marinei germane și s'a obligat că pentru o însemnată sumă de bani va spiona vasele submarine engleze, clădite după cel mai nou sistem, ba chiar va aduce și note minuoase asupra lor. Dar îndrăznețul mecanic a plătit cu viața încercarea s'a riscată. Înțelegându-se asupra răsplatei, s'a prezentat la secția torpiloarelor engleze, cerând să fie angajat. Fiind lipsă de mecanici buni Norton a și fost primit în slujbă și împărțit pe »W 4« un vapor submarin monstruos, de cel mai nou sistem, care a fost încercat la Portsmouth. Norton s'a pus cu toată străduința pe lucru și a aflat că întreg mecanismului trebuie să-i aplici numai un șurub și vaporul începe să se cufunde, iar dacă îl scoți se ridică iarăși la suprafață. A și pus îndată șurubul în funcțiune și submarinul a început să se cufunde cu o luțală amețitoare, căzând la o adâncime de optzeci de stăngeni. Personalul văzând primejdia în care se afla și neînțelegând motivul, a sărit în grabă să-și vadă de scăpare. A îmbrăcat repede hainele impermeabile și punânduși căscile de oxigen, au deschis ușile sigilate ale sertarelor de aer și printr-o deschizătură laterală au sărit în mare și au scăpat.

Ziarele americane descriu acum în culori fantastice cum Norton a încercat să predea vaporul cu totul Germanilor, și arată munca febrilă a acestuia, pentru a ridica iarăși vasul la suprafață. Osteneala lui însă a fost zadarnică căci aerul sertarelor, condensat de apa ce încerca să intre în vapor, l-a sufocat și n'a mai putut face nimic. Când englezii au ridicat vaporul de pe fundul mării au dat peste stărvul lui Norton și din scrisorile ce au găsit între lucrurile lui au constatat că se angajase la marina engleză numai pentru a pute spiona pentru Germania.

— Știri aviatice. Din Paris vine știrea că de când Blériot s'a retras dela concursurile aviatice lucrează la un aparat prin care vrea să deslege problema transportului aerian de persoane. A și dat deja gata un aparat care poate transporta pe

lângă pilot încă trei oameni. Aeroplanul e mânt de un motor de o sută cai putere și poate face șazeci de kilometri la ceas. Călătorii nu simțesc nici o zguduire și pot să stea în aparat ca într'un automobil. Aviatorul are mare nădejde că va avea succes cu invenția aceasta pe care și o poate procura orice om bogat, pentru distracția prietenilor sau a familiei sale.

De prezent Blériot lucrează la un nou tip de monoplan menit să transporte opt persoane.

— Legenda Minotaurului. Cercetările mitologice, privitoare la faptele viteazului Theseu, n'au ajuns să dea o explicație mulțumitoare a legendei despre Minotaur și labirint. În general se crede că povestea aceasta este expresia exagerată a jertfei de oameni la străvechii Cretani. Acum publică Dr. Lang, în revista »Folklore«, un studiu, în care arată că nu ne îndreptățește nici o urmă istorică să credem că pe vremea regelui Minos se mai practica jertfa de om. Intre Creta și Atena erau și atunci dese neînțelegeri cari aveau de urmare războaie pe mare. Prizonierii cari ajungeau în mâna Cretanilor trebuiau să se lupte cu taurii. Artă cretană ne dă indicii multe, cari justifică părerea aceasta. Și sămburele legendei despre Minotaur trebuie căutat în împrejurarea aceasta, restul nefiind decât fantazie curată.

x Atragem atențiunea asupra anunțului Kines Arthur & Comp. cea mai ieftină prăvălie de vestimente în Timișoara-Fabric.

x La croitoria universală. I. Petrașcu, Sibiu — Nagyszeben, Strada Cisnădiei Nr. 30, Telefon 721. Se pregătesc cele mai frumoase haine, după croială cu șic, pentru civili: fracuri, saloane, jachete, sacouri, pardesiuri, paltoane etc. Asemenea să execută pentru ofițeri și voluntari, tot felul de uniforme, iar în depozit se află diferiți articli pentru uniforme: săbii, chipiuri, portofee, mănuși etc. Atrag deosebita atențiune asupra reverențelor preoțești, ce se pregătesc în atelierul meu, după moda cea mai nouă. Comandele se pregătesc în timp foarte scurt.

x Seminar de drept în Cluj strada Petöfi No. 18 (dela 1 Octombrie în Ferencz József-ut No. 6.) Pregătește pentru examene fundamentale și de stat. Imprumută însemnările noui pregătite. La cerere se trimite prospecte gratuit.

Mihal Radu croitor pentru domni, Cluj (Kolozsvár) strada Jókai Nr. 2. se recomandă on. public român.

Dentist român în Arad.

**VIRGIL MUNTEAN**

Szabadság-tér Nr. 3. Lângă farm. Rozsnyay.

Dinți artificiali în cauciuc dela 4 cor. în sus. Coroane de dinți în aur 24 cor. Dinți cu șurub în aur și platină 20 cor. Poduri în aur și aluminiu, cari nu se pot scoate din gură, în preț cât se poate de moderat și în rate lunare. — — — Garanță până la 10 ani. Reparaturi la pieze făcute de mine se efectuează gratis. Celor din provincie se efectuează lucrările în aceeași zi.

## ECONOMIE.

Calificația directorilor de bancă. Subt acest titlu Maximilian Paul-Schiff publică în »Magyar Pénzügy« un interesant articol din care reproducem următoarele părți mai interesante:

»În vremile din urmă aproape în fiecare zi se întâmplă în Austria, că funcționarii superiori de stat părăsind postul lor intră în serviciul instituțiilor economice. Acest schimb de ocupații atât de opuse nu poate fi motivat nici cu împrejurările politice nefavorabile, nici cu influențarea miniștrilor prin parlament.

Dacă ar fi adevărat cea ce a spus un director de bancă când și-a ocupat postul, anume că aplicarea negustorilor în serviciul statului merge paralel cu aplicarea ne-negustorilor în instituțiile

economice; dacă ar fi adevărat că prețuirea forței de muncă s'a pus pe baze noi și că înainte de toate s'a ridicat valoarea socială a funcționarilor de bancă, — cauzele fenomenului amintit în fruntea acestor șire ar fi constatate. După ce însă în Austria, dela numirea lui Bruck încoace (1854), n'a mai fost numit în funcțiuni de stat nici un negustor, — socotim că e la loc să căutăm și stabilim cauzele acestui rău.

Firește, nu poate fi vorba decât de oameni pentru care noua carieră e absolut străină, cari nu cunosc și n'au practicat tehnica ei și n'a avut până aci nici un rol în acea carieră. Că instituția de bancă, administrația căilor ferate și o întreprindere industrială în fond nu diferă dela alte întreprinderi comerciale, nu se mai discută nici în Austria. »Noi nu sântem fundație religioasă, ci întreprindere negustorească. Unde ni se deschid prospecte de câștig, profităm de ele fără a amâna afacerile cu o zi măcar. Anul cel mai apropiat poate va avea altă înfățișare și se vor închide poate, izvoarele cari azi mai stau deschise. Așadară noi nu putem înca seamă de tradiții alte considerații de asemenea natură». Aceste declarații le-a făcut Gheorghe Siemens, directorul lui »Deutsche Bank« din Berlin.

Și în Austria instituțiile comerciale ar trebui conduse conform acestor principii. Ele nu pot să aibă altă mislune decât să asigure afaceri rentabile, să vândă cu câștig și să cumpere cu câștig, să cumpere ieftin și să vândă scump, ca acționarii cari au creat aceste instituții să poată câștiga cât mai mult.

Din ce straturi ale societății se recrutează în vremile din urmă oamenii cari sânt chemați în fruntea acestor așezăminte? Din cercurile juristilor, din cercurile celor cari au terminat drepturile.

Putem să considerăm sau să disconsiderăm jurisprudența, cum o face Laurențiu Stein, care zice că trei din patru părți ale jurisprudenței noastre e știință inutilă, iar despre a patra parte nu știm ce valoare are sau nu are; în orice caz, însă practica și pilda financiarilor distinși ne învață că capacitatea de-a judeca viața reală și de-a ști exploata și profita de împrejurări nu se poate câștiga din pandecte și digeste.

Dacă un jurist se amestecă într-o instituție economică, eu cred că instituția va pierde numai. Dacă, cum se întâmplă în Germania, juristii cu practică s'ar admite în sindicate, — lucrul nu ar putea fi excepțional. Conducătorii și directorii însă au o altă menire și legea le impune și o răspundere mai grea.

Jurisprudența și cultura juridică nu sânt, deci, însușirile cari pregătesc pe cineva pentru cariera economică. Un distins funcționar de stat spune în memoriile sale că lozincă pentru un funcționar de stat trebuie să fie »Să nu primim nici o răspundere«. Primirea răspunderii, adică garanție personală nu poate fi însă nesocotită când trebuie să zici da sau nu. Negustorul trebuie să albească deci în mare măsură sentimentul responsabilității. Și sub acest raport, cu puține excepții, nici juristii și nici funcționarii de stat nu sânt la locul lor, pentru că la amândoi le lipsește îndrăzneala acțiunii. Concluzia e că aceste două categorii de oameni în urma calităților lor inexate nu sânt proprii a sta în fruntea așezămintelor economice.

Firește, nu e exclusă posibilitatea ca un jurist sau un funcționar de stat să aibă deosebite aptitudini și inclinații pentru cariera negustorească, chestiunea e numai dacă în urma educației și slujbei lor au și calificația de negustori. Și la această chestiune trebuie să răspundem că nu...

## Bursa de schimburi și efecte din Budapesta.

Budapesta, 14 Septembrie 1910.

Prețul cerealelor după 100 kg. a fost următorul:

## Orz nou

De Tisa — — — — —	21 K. 30
Din comitatul Albei — —	20 » 67
De Pesta — — — — —	20 » 80
Bănățeanesc — — — — —	20 » 70
De Bacica — — — — —	21 » 29
Secară de calitate I. — —	14 » 45
Orzul de nutreț, calitate I.	13 » 70
Ovis de calitate I. — — —	16 » 55
Securuz — — — — —	11 » 35

## La „Librăria Tribunei“

se pot procura următoarele manuale

Dr. Petru Barbu. Catehism IV carte de religie	—40
» » » Simple istorioare religioase-morale	—30
» » » Istorioare biblice	—30
» » » » bisericești	—30
» » » » (1910)	—30
Nicolae Crășmariu. Prelegeri metodice din istorioare biblice. Preparațiuni la întreaga materie de învățământ prescrie pentru clasele II III și IV ale școalelor primare, 74 lecțiuni cu harta istorică a Palestinei.	3—
» » Istorioare biblice, cl. III și IV.	—40
» » Istorioare bisericești pentru clasa V și VI.	—40
Catehism	—40
Din istoria biblică pentru școale elementare.	—24
Din liturgica bisericii ortodoxe române (Cu două ilustr.)	—70
Abc-dar carte de citire de Iosif Moldovan și consoții.	—40
A doua carte de citire de Iosif Moldovan și consoții.	—40
A treia carte de citire de Iosif Moldovan și consoții.	—60
A patra carte de citire de Iosif Moldovan și consoții.	—60
Carte de citire pentru clasele 5-6 de Iosif Moldovan și consoții.	1.—
Limba maghiară de Iuliu Groșorean și Iosif Moldovan pentru clasele 1-3.	—50
Limba maghiară de Iuliu Groșorean și Iosif Moldovan pentru clasele 4-6.	—50
Gramatica română de Iuliu Groșorean Ed. II	—40

## Scrierile din Iuliu Vuia

(Aprobate de înaltul minister.)

Abc-dar ilustrat scris pe baza metodei cuvintelor normale Ediția VI. (1910)	—07.
Abc-dar scris pe baza metodei sunetelor VII.	—40
Instrucția metodică a metodei sunetelor VII	—80
Carte de citire pentru clasa II Ed. III.	—36
» » » » clasele III și IV.	—60
» » » » » V și VI.	—60
Curs practic de limba rom. pentru cl. 3,4,5, și 6	—60
Curs practic de limba maghiară pentru cl. 1, 2, 3, (Gyakorlati tanmenet a magyar beszéd tanításához) ed. VIII.	—50
Curs practic de limba maghiară pentru cl. 4, 5, 6, (Gyakorlati tanmenet a magyar beszéd tanításához.)	—50
Elemente de geografie și constituție.	—60
Curs practic de aritmetică pentru clasele 2, 3, și 4 Ed. IV.	—60
Curs practic de aritmetică și geometrie pentru cl. V și VI.	—36
Curs practic de istoria Ungariei.	—40
» » » » istoria naturală.	—60
» » » » fizică și chimie.	—50
» » » » economie.	—56
Carte de învățătură pentru ultimii ani ai școlii primare și pentru cursurile de repetiție economice.	1-50
Curs practic de istoria literaturii române de Iosif Stanca.	—40
Exerciții intuitive române maghiare de Ioan Vancu	—50

Geografia Ungarie pentru școalele populare de Iosif Stanca. —30  
Manual de gimnastică de Ioan Prodan. —60  
Rugăciunile școlare, cântări bisericești. —50

Tot la librăria Tribunei să mai pot comanda revizite de scris și desemn pentru școli și cancelarii. Caete pentru caligrafie română, germană, dactilograf și comput à 2, 4, 5, 10 și 20 fl. bucata. Caiete pentru desemn cu și fără puncte. Cerneală Anthracen, Writing-Ink, Princess-Ink, Király și Salon. 1 sticlă à —12, —20, —40 —60 1— și 1-80. Tuș. Gumi arabicum. Condeie. Călimare Tampoane. Ceruze de peatră. (stile) Notițe de buzunar. Creioane. Gumi de șters. Tablițe. Albume pentru cărți poștale. Albumuri pentru poezii și memorie. Bureți pentru tablițe și mari și pentru tablă. Ceară roșie. Compasuri (Zircăle). Olazure Penale de lemn pentru păstrat ceruze, în formă de cutii.

## BIBLIOGRAFII.

La Librăria Tribunei se află de vânzare:

Dr. Onisifor Ghibu: Ziaristica bisericească la Români. Studiu Istoric . . .	2—
» Limba nouălor cărți bisericești	1.—
» Der moderne Ultrajismus oder die Zwelsprachigkeit in der Volksschule . . . . .	2.—
» O călătorie prin Alsacia Lorenă. Țara și școlile ei . . .	—75

Tib. Brediceanu: Aurora. Vals pentru piano	2.—
» Rândunica. Vals pentru piano, ed. II-a . . . . .	2.—
» Preludiu și hora compuse pentru piano. Ed. II-a . . . . .	2.—
» Viorele. Vals pentru piano. Ed. II-a . . . . .	2.—

Biblioteca Lumina à 30 fil + 5 fileri  
Nr. 1 Em. Gârleanu, Trei Vedenii.  
Nr. 2 H. de Balzac, Călăul, traducere de A. Mândru.

Dr. Vasile Suciș profesor, Hipnotism și Spiritism. Studiu critico teologic 1 cor. 50 fil.

La librăria „Tribunei“ se află de vânzare, + 10—20 fil. porto:

Conan Doyle. Din aventurile lui Scherlock Holmes.	—20
Catehismul familiei Musgrave	—20
Un post ciudat	—20
Societatea celor cu părul roșu	—20
Accea care l-a învins pe Sherlock Holmes	—20
Omorul din Valea Boscombe	—30

Culegere de diferite cântece cuprinzând: hore, doine, sârbe, cântece de petrecere, marșuri, serenade, cântece populare și diverse. Intocmită de Ioan I. Ciurcu à 70 fil.

Album în amintirea canonicului Augustin Bunea. Edat de clericul din seminarul Bunevestiri à 7 cor. + 30 fil. porto.

Amintiri dela „Junimea“ din Iași. Vol. II de G. Panu à 3 cor. + 20 fil. porto.

La librăria „Tribuna“ se află de vânzare:	
Dr. Theol. Gheorghe Popovici, Cuvântări bisericești . . . . .	3.—
Dr. Theol. Gheorghe Popovici, Uniunea românilor din Transilvania cu biserica romano-catolică supt împăratul Leopold I . . . . .	2-50
Andrei Ghidlu și Iosif Bălan. Monografia orașului Caransebeș . . . . .	3—
Avram Corcea, Balade populare . . . . .	1-60
Ziaristica bisericească la români, studiu istoric de Onisifor Ghibu cor.	2.—
Limba nouilor, cărți bisericești de Onisifor Ghibu	1.—

Ciocărlan, Inimă de mamă.	» 2—
Speranță, Călătoriile lui Enache Colocoș.	» 2—
Em. Grigorovitz, Schitul Cerebului, povestire din trecutul Moldovei	» 1—
Bacaloglu, Teatru.	» 1—
Dulfu, Isprăvile lui Păcală	» 1-75
Lovinescu, Pași pe nisip, vol. I	» 2—
» » » » » II	» 2—
» De peste prag, dramă în 3 acte.	» 1—
Opreșcu, Higiena și economia populară, povestită de Moș Savu	» 1—
Protopopescu, Mișcarea cooperativă.	» 2-50
T. Strătilescu, Educația fizică, intelectuală și morală.	» 2-50

Tot dela librăria noastră se mai pot procura revizite de scris, hârtii de epistole cu prețuri foarte ieftine, precum și cărți de literatură ș. a. scrieri complete, romane, nuvele, poezii traduceri călători etc. etc.

Comandele de cărți etc. precum și prețul lor să se adreseze către: Librăria „Tribunei“ Arad str. Deák ferencz 20.

## Poșta Redacției.

I. V. Caransebeș. Regretăm că nu-l putem publica, din pricina întârzierii prea mari. De altfel chestiunea școalelor i-s'a dat tocmai zilele acestea o întindere potrivită.

## Poșta Administrației.

George Baboie, Brașov. Am primit suma 20 cor. abonament până la finea anului 1910.

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu.

„Tribuna“ institut tipografic, Nichin și cons.

## Dr. Stefan Tămășdan,

medic univ. specialist în dentură,  
Arad, vis-à-vis cu casa comitatului.  
Palatul Fischer Eilz. Poarta II.  
Consultații dela orele 8—12 a. m. și 3—6 d. a.

## Băcănie.

O băcănie bine frecventată, cu licență de tutun și vindere limitată de băuturi aflătoare într-o comună din comitatul Aradului cu 18.000 locuitori, e de vânzare împreună cu casa, din cauza schimbării de local. Prăvălia se află între locuitori români, dreptaceea o recomand cu toată căldura negustorilor români. — Ofertele să se adreseze la administrația ziarului „Tribuna“, supt „Băcănie“.

## BORSZÉKI

Borszék perla apelor minerale, remediu neîntrecut contra boalei englezești și a anemiei. Ca beutură recoriitoare neîntrecută, între toate celelalte ape.

Kardos Miklós, reprezentant și vânzător en gros pentru — ARAD. — Telefon: 647  
Se găsește la firma Daniel Lajos » 98  
Dür Kocsárd . . . . . » 130  
Éles Armin . . . . . » 44  
Färber Lajos și fratele . . . . . » 311  
Nagy Farkas . . . . . » 263  
Fejér Gyula . . . . . » 75  
Hoffmann Otto . . . . . » 598  
Crienfeld Ignátz și alți. De asemenea în orice cafenea și cârciumă mai bună.



# O mașină cu vapor,

fabricat Höcker, jumătate etabilă, de 25 P. S. cu cazan nou, mobil din tuburi, e de vânzare pe lângă preț acceptabil, din cauza instalației cu vapor mai puternic. Doritorii sunt a se adresa la **George Weissmann**, moară cu vapor, Gyertyámos (c. Torontal).

## Se caută un arîndator.

(dela 1 Octomvrie a. c. pe un an sau eventual pe mai mulți ani).

Pentru o grădină în sat de 2 jughere, pe care se află:

1. O moară de apă cu 2 pietrii;
2. O piuă de pănură cu 2 lăzi;
3. O scălmănătoare de lână;
4. O mașină de ulei cu 2 turte;
5. O mașină de îmblătīt.

Toate sunt purtate de apă din un centru comun și sunt între împrejurările cele mai favorabile. Pentru eventualele trebuințe este pădurea morii de 4 jugăre.

Doritorii — sunt a se adresa lui **Grigoriu Popescu**, preot up Felsőszöcs. **Alsószöcs.**

**Credit pe ipotecă, pe cambiu și pentru oficianți mijlocește**

# Herzog Sándor

**ARAD,**  
str. Weitzer János 15.

Telefon nr. 376.

Ujszentanna község előljárótól.

477/910.

## Árverési hirdetés.

Ujszentanna község tulajdonát képező, használaton kívül helyezett, teljesen jó karban levő toronyóra összes felszerelésével együtt a község házában tartandó nyilvános szóbeli árverésen

F. évi szeptember hó 22-én d. e. 10 órakor készpénzfizetés mellett eladni fog.

A toronyóra és szerkezete az ujszentannai romái kath. templomban bármikor megtekinthető.

Ujszentanna 1910. szeptember 12.

Vas Dezső,  
jegyző.

Luts János,  
bíró.

## Un practicant de farmacie

cu praxă de un an sau doi ani, care poșede și limba germăna, află imediat aplicare pe lângă un salariu de 20 respective 30 coroane și tot viptul, în farmacia Virgil Vlad, Gyulafehérvár.

## AVIS!

Se caută la Pensionul model de fete din Turnu-Severin, România:

1. **O bucătăreasă** foarte pricepută în arta culinară, fără vițiu și cinstită. Ofer 45 lei lunar.

2. **Un rîndaș**, ca ajutor bucătăresei, cinstit, muncitor. Ofer 25 lei lunar.

3. **O fată sau femeie în casă**, care să știe nemțește, harnică, pricepută și cinstită. Ofer 25—30 lei lunar. Angajamentele se fac anual.

Adresați scrisori Directoarei

**Maria P. Marinescu.**

## SCHAEFER RICHARD GÉZA

lăcătar tehnic,

pentru zidiri, instalare de apeduct și canalizare în **ARAD, strada Batthyányi Nr. 17.**

Pregătește cordoane pentru râuri, trepte și balcoane, vetre de fier din fier făurit.

Atelier de instalare:

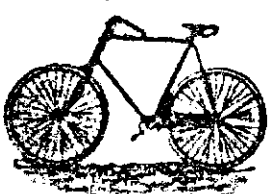
Rățele de țevi pentru apeduct. Jațuri fără miros. Pissoare, spălătoare, odăi de baie și aranjare de ori-ce sistem — pentru încălzire centrală. —

**NOUTATE!** Mode de cogulare de autogen sau automat cu ajutorul acetilenului sau oxigenului, prin ce obiectele stricate pregătite din fier făurit, oțel, fier vărsat și aramă în modul acesta se pot repara ușor, conform scopului.

## 8000 coroane câștig curat!

**Caut un soț (companist)** cu un capital de 5—6000 cor. pentru înființarea unei prăvălie, de manufactură, în un oraș în centru Bănătuului, respectivul nu e lipsă să fie chiar comerciant, suma de sus o poșed și eu, atât pentru capitalul său, cât și pentru câștigul de sus **garantez!** Doritorii binevoiască a se adresa administrației ziarului »Tribuna« în Arad.

**Mașini de cusut** pentru trebuințe casnice sau industriale, de cea mai bună fabricație.



**biciclete și gramofone**

se pot cumpăra cu prețuri moderate

și plătite în rate favorabile la

# Bodor Béla

magazin de mașini de cusut și biciclete în

Făgăraș, Str. Honvéd Nr. 11.

## Ilustre

cu motive românești și cu vederi din România ș. a.

se pot căpăta la »Librăria Tribunei«

Ministerul Finanțelor.  
Direcțiunea Comptabilității Generale a S'atului și a Datoriei Publice.  
Datoria Publică.

Nr. 63209.

18 August 1910.

## Publicațiune.

A 40-a tragere la sorți a titlurilor de rentă 4% amortibilă din 1890, împrumutul de Lei 274,375.000 se va efectua în ziua de **18 Sept. (1 Oct.) 1910**, ora 10 a. m. în sala specială a Ministerului de Finanțe, conform dispozițiilor stabilite prin regulamentul publicat în »Monitorul Oficial« Nr. 245 din 7 Februarie 1906.

La această tragere se vor amortiza titluri în valoare nominală de Lei 4,878.000 în proporția următoare:

224 titluri de câte 5.000 Lei	1,220.000
585 » » » 2.500 »	1,462.500
1,464 » » » 1.000 »	1,464.000
1,463 » » » 500 »	731.500

3,756 titluri cu valoare nominală de Lei . . . . . 4,878.000

Publicul este rugat a asista la tragere.

Directorul Comptabilității Gen. a Statului și a Datoriei Publice.  
**D. Vbrovici.**

## Nou magazin de blănărie.

Am onoare a aduce la cunoștința stimatului public din loc și jur că, **am deschis un magazin de specialitate**, bine asortat, după cele mai moderne cerințe

în palatul contelui Nádasy d'n Arad strada Forray.

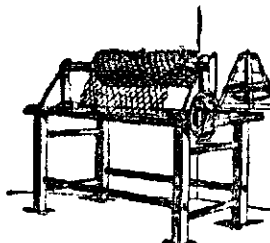
Am în depozite: șaluri și blăni pentru femei, căciuli și manșoane, apol pentru stradă și haine de călătorie etc. **Primesc din a est ram orice lucrări noi și reparaturi, îngrijire pentru vară etc.**

Scopul meu e să servesc on. clientele marfă și lucru bun, pe lângă prețurile cele mai moderate.

Cerind sprijinul on. public, semnez

cu distinsă stimă:

**Kovács Géza**  
blănar.



Cele mai excelente instrumente pentru săparea de

## fântâni arteziene

le pregătește și expediază

# VÁRADY LAJOS

fabrică de instrumente

H.-M.-Vásárhely, VI., Ferencz-utca.

Nu trebuiesc anteprenori; domeniile, comunele, singuraticii: singuri pot face săparea cu instrumentele mele.

— **Primlucrător mijlocesc.** —

Recomand și mașini pentru împletitul de sîrmă.

Catalog de prețuri trimis gratis și franco.  
Premiat la 6 expoziții.

Dacă voîți să cumpărați mezeluri și șuncă  
— din loc curat și pregătite gustos —

Să vă adresați:

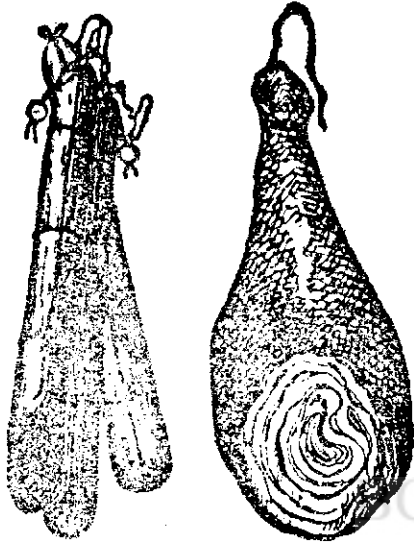
către fabrica de măcelărie și cârnărie cu putere  
electrică (fond. în a. 1879) a lui

# LÁSZLÓCZKY TESTVÉREK

CLUJ—KOLOZSVÁR, Mátyás király tér 23. (Iparospalota)

unde se pot căpăta zilnic următoarele mezeluri:

Pariser — — —	Cârnaț șuncă — —	Galantin de mai — —
Cr nolîn — — —	Rollui șuncă — —	Masaic — — —
Extra — — —	Rnsesc — — —	Picior umplut — —
Caș de carne — —	Rollut rnsesc — —	Mortadella — — —
Caș cu măeș — —	Paranon — — —	Goltha — — —
Cârnați p. vânători —	Măieș rece — — —	Mensel — — —
Cârnați cu sl. p. vânăt	Caș rece de măieș —	Caș de limbă — —
Salamă de vavă — —	Pastete de mai — —	Sângereț cu slăină —
Pastete de sânge — —	Rollui de pept — —	Limbă umplută — —
Caș de porc I — — —	cu felurite umflături ș. a.	Rollui de carne — —
Caș de porc II — — —	cu sânge, mai, limbă.	Galantiu de vițel — —
Cași de urchi — — —	Tortă de carne — —	Pastete de ciuperci — —
Cartaboș negru — — —	Cracovean — — —	Pastete de mai de găscă



Comandele, atât cele din pro-  
vință cât și cele din loc, se  
execută prompt și în calitate  
neexcepționabilă,

Recomandăm preparare pro-  
pria, precum și șuncă de Cașovia  
și Praga, carne fină, slănină  
albă, afumată, ardeală, fiartă și  
pentru unsoare și unsoare proas-  
petă de porc.

**Cârnuri proaspete, ș. a.**  
carne de vită, de vițel mare și  
sugător zilnic carne de porc  
și de miel dimineața dela orele  
6—1 și d. a dela, 3—8<sup>1</sup>/<sub>2</sub>.

Primul atelier ardelean aranjat cu putere electrică pentru scobirea  
pietrelor și fabrică de pietrii monumentale

## GERSTENBREIN TAMÁS és TARSA

Atelierul central al magazinei: **Kolozsvár, Dézsma-u. 21.**

Magazin de pietrii monumentale, fabricate  
proprii din: marmoră, labrador, granit,  
sienit etc. Kolozsvár, Ferencz József út 25.

Biroul Central:

**Nagyszeben, Fleischer-gasse 17.**

Filiale: Déva, Nagyvárad.



## Artefactele de Granit și peatră de Var.

### Knott József, Majdán.

Prima fabrică Lugoșană de Cement și  
Intreprindere pentru lucrări de Beton.

Intreprinzător de clădire.

Telefon nr. 119.

Cancelaria Fabricii de Cement și clădire:

**LUGOȘ, str. Buziașului, vis-à-vis de casa vamei.**

Artefactele mele sunt aranjate cu  
cele mai nouă mașini sfărâtoare,  
prelucrătoare și instructoare de  
peatră și întreprind ori-ce lucrări  
de pietrărie în granit sau în  
piatră de var. Pe comande furnizez  
în cel mai scurt timp pietrii și lespezi  
de peatră prelucrate. Lucrări de  
sculptorie se pregătesc după desem-  
nuri cu cea mai mare punctualitate.  
Furnizez: bolovanii, peatră cioplită,  
prund de granit și sfărîmături de  
granit pentru prunduire de drum,  
precum și la tot felul de lucruri de par-  
dositor, pietrii de acoperit și mărginit.

## Gramofone și plăci, Aprinzători original „Imperator“, lampioane de buzunar

se găsesc mai ieftin în marele ma-  
gazin de fabrică  
a lui



**Tóth, József, Szeged, Könyök-u.**

— Noui arii românești, à fl. 150.  
3 buc. fl. 4. 6 buc. f. 750. 12 buc. fl. 14.

Cereți gratuit prospectul de prețuri.

Se caută revanzători.

## LIMONATA KRISTÁLY



— se poate purta în buzunar,  
e cea mai ieftină și cea mai bună limonată.

Limonată contractată în praf. Se poate foarte comod  
purta în buzunar. O porție 6 fileri. O cutie pentru  
turiști cu 12 porții 80 fileri. — Face bune servicii în  
escursii la sporturi și militari la exerciții. Se găsește în  
orice prăvălie de delicatose și coloniale. Discompusă cu  
orice apă dă o limonată ireproșabilă. — O pregătește  
— — — fabrica de limonată Kristály a lui — — —

## KERTÉSZ ERNŐ

— — — farmacist în SZABADKA, 103 Tr. — — —

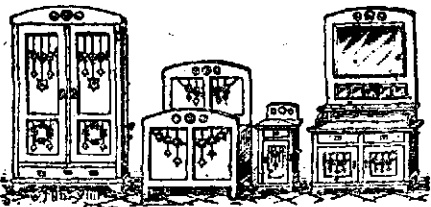
**JOHAN GENSTHALER**

giuvaergia și ciornicar,  
în Orăștie. Szászváros.  
Filiată în Szászsebes.

Vânzare de juvaere, de aur și argint  
și ceasornice pe  
lângă garanție și  
prețuri moderate. —  
Să fac orice reparaturi  
de juvaere și ceasor-  
nice de aur, repede  
precis și ieftin. — —  
Serviciu conștiințios. —

**Schuster Ferencz**

măsar pentru zidiri și mobile în  
Temesvár-Erzsébetváros, Korona-u. 18.

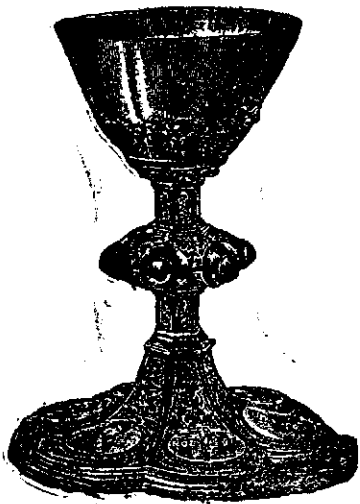


Execută după planuri proprii sau străine  
**mobile**  
pentru dormitoare, prânzitoare și sa-  
loane precum și aranjamente pentru  
cancelarii și prăvălii cu prețuri moderate.

**MEGYERI IMRE**

văpsitor de haine, curățitor chi-  
mic, broderie, și institut pentru  
spălatul rufelor cu aburi, în  
ALBA IULIA - Gyulafehérvár.  
Széchenyi-u. (lângă biserica călug).

Primește curățiri lucioase și fine, cu-  
rățire de trusouri, albituri de desupt,  
de masă și de pat, perdele și ori-ce  
lucruri din bransa aceasta cu prețuri  
foarte moderate. Curățire și clopsi-  
torie chimică de tot-felul de haine  
pentru bărbați și femei, pardesii fără  
a le desface, apoi materii de mobile,  
perdele, dantele etc., cu prețuri moder.

**JOSEF JIKELI, Sibiu, str. Cisnădiei Nr. 47. — Telefon Nr. 190.**

neguțatorie p. articlii de sticlă, porcelan și metal; fârfurii și blide  
Inflorate, rame p. icoane, globuri și lămpi, oglinzi țigle de sticlă.

Recomandă scule bisericești:  
**Cupă și vas de botez; Potire ar-  
gintate și pe dinăuntru aurite;  
Cădelniță; Căldărușe pentru apă sfințită;  
Candele de părete de bronz; Candele argin-  
tate; Cruci; Sfeșnice de altar și Candelabre.**  
Ieftin de tot: **Candelabru aurit,**  
pentru 6 luminări, în mijloc cu vas pentru unt-de-lemn și glob  
de sticlă roșie cu prisme de sticlă cu tot K 43 —  
— La dorință servește cu catalog gratis și franco. —

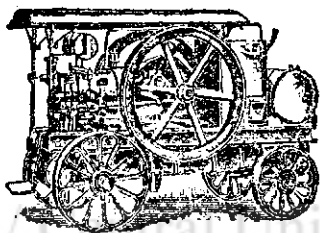
Agronomii își pot face cumpărăturile în condițiunile cele mai avantajoase la  
magazinul economic și de unelte al lui

**Kálló István és Társa**

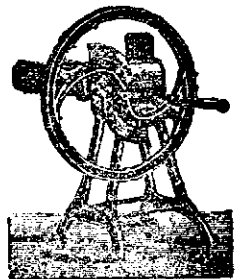
Telefon No. 850.

Oradea-mare—Nagyvárad

Teleki-u. No. 9.



Are în depozit, pe lângă avantajoase  
condiții de plată, tot-felul de mașini  
industriale și agricole, aparate,  
unelte, oleiuri, saci, mușamale funii  
motoare, automobile, stropitori etc.  
Cereți prospecte. — Expediție gratuită.  
— Corespondență în limba română. —

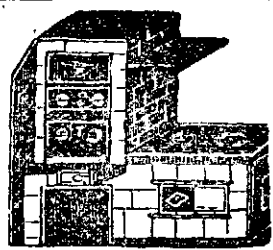
**Prăvălie nouă de  
ghete pentru dame și bărbați**

Oradea-mare—Nagyvárad.

Colțul str. Rákoczi și Nagy Sándor. (Lângă Czillér).



Am muncit ca croitor în Budapesta și străinătate și mai în urmă am fost mai  
mult timp conducător de prăvălie la renumitul pantofar Ferencz din Cluj. În urma  
experiențelor câștigate pregătesc neexcepționabil și cu prețuri moderate **ghete**  
americane și franceze pentru bărbați, femei și băieți, mai pregătesc și **ghete ortho-  
pede** conform ordinilor medicale pentru picioare bolnave, apoi **ciзме elegante** (ciobote)  
pentru vânători și pentru călărit. — La comanda din provincie este de ajuns trimiterea  
unei ghete folosite. — Rugând binevoitorul sprijin al on. public, sunt cu distincă stimă:

**PAROCZAY MÁTYÁS, pantofar.****Zorger György**

lăcătar artistic și pentru clădiri  
Nagyvárad, Körös-utca 9.

Pregătește orice lucrări din acest ram, cât și reparații ca  
seări, coridoare, cerdacuri, grilaje  
căminuri, porți, ferărie pentru portal  
și clădiri, deasemenea repararea și  
prefacerea caselor vertheimiane etc.  
aranjament pentru — — — — —  
măcelării și căsăpilor, — — — — —  
basreliefuri, strungă- — — — — —  
Desemnuri și prospecte se trimit grauit.

*In atenția onoratelor dame!*

In salonul de modă pentru

**pălării speciale de dame,**

deschis în Sibiu, Fleischer-gasse Nr. 7—9,

al d-nei **Johanna Jekeli,**

se găsesc în bogat asortiment cele mai noi modele  
de Paris, atât gata cât și forme numai. Intrarea e  
liberă și neobligătoare, prețurile cele mai moderate.

Se primesc toffelul de reparaturi și transformări;  
pălării de doliu se fac gata în 24 ore.

Se află în depozit tot-felul de reticole, genți  
pentru dame, moderne și prima calitate.

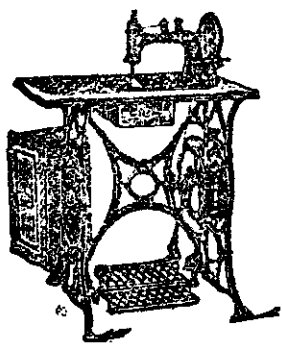
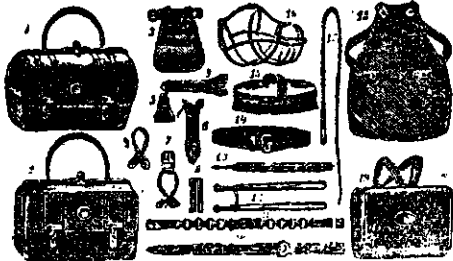


**G. Orendt & W. Feiri,** curelari, senari, și negustori de geamantane în Sibiu — Nagyszeben, Heltauergasse 45.

Se recomandă pentru pregătirea lucrărilor de trăsuri, șele și călărie deasemenea geamantane și genți.

Avem în depozit tot-felul de articoli pentru voiaj, fumat, sporturi și excursii, pe lângă prețuri convenabile.

Recomandăm pe urmă cei mai buni jamperi de piele, fabricație proprie, pentru civili și militari, cari stau strins lipite de picior, deasemenea curele pentru mașini. Prospect de prețuri se trimite gratis și franco referindu-vă la ziarul nostru.



**Mașini de cusut**  
și  
**gramofoane**  
cu plătire în rate.

Mare asortiment la:

**Joan Kalenda**  
Oradea-mare — Nagyvárad

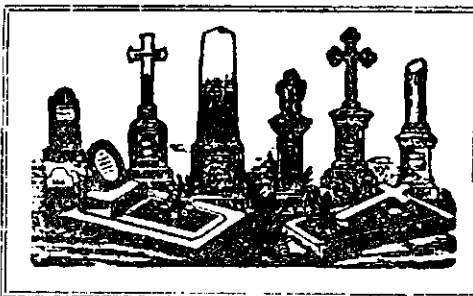
lângă biserica Holdaș. Telefon pentru întreg comitatul 245.

**RICHTER și ZEPENEU**

BISERICA-ALBĂ  
— Szászky-ut 112. —

pietrari

— VÂRȘET —  
Ferencz József-tér 23.



Recomandăm on. public din Vârșet și jur cele mai moderne

**MONUMENTE**  
**MORMÂNTE**

de granit negru suedian, sienit, labrador,

marmoră albă de Ruschița, trachit pentru cripte și pentru tot felul de zidiri.

Liferăm din piatrăria proprie tot felul de lucrări de bransa piatrăriei. Depozit de pietri de hotare.

**Internat nou în Lipova-Lippa.**

Se atrage atențiunea onoraților părinți că în anul școlar 1910—11 se va deschide un internat de băieți în Lipova, cores-punzător întru toate cerințelor moderne, a cărui supraveghiere generală va fi încredințată directorului școalelor medii, iar supra-veghierea învățământului, corpului profesorial, pecând a stării sanitare va fi încredințată medicului orășanesc.

Din cauza lipsei de spațiu în anul întâi se va primi numai un număr restrâns de elevi, din școala de comerț, civilă și primară pe lângă taxe moderate.

Prospecte trimite la cerere:

**A Lippai Diák-Otthon Igazgatósága**  
Lippán.

= Atelierul de fotografiat a lui =

**Csizhegyi Sándor**

Cluj—Kolozsvár, Piața Mátyás király-tér Nr. 26.

(Lângă farmacia lui Hintz).

\* \* \*

Aici se fac și se măresc cele mai frumoase fotografil, deasemenea acvarele, picturi în olei, specialități pe pânze ori mătase cari prin spă-lare nu se strică. La firmă fiți cu băgare de seamă n'o confundați, Cluj—Kolozsvár, piața Mátyás király-tér 26, lângă farmacia lui Hintz.

Referindu-vă la „Tribuna” veți avea favor în prețuri.

— Telefon pentru oraș și comitat Nr. 318. —

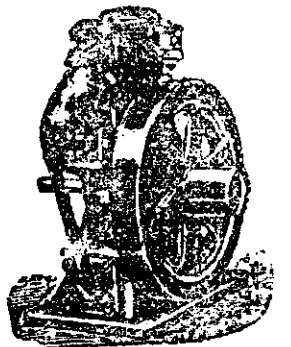
**Atelierul special de reparat**  
al renumitei firme:

**Schmerek E.**

— Temesvár-Jószefváros, Bonnáz-u. 14. —

Primește tot-felul de reparări și transformarea motoarelor cu benzin, gaz și ulei brut, absorbitoare de gaz, locomobile cu benzin și ulei brut și Arlapuri p. trierat. Bastimente cu benzin, pompe-motor. Mașină de fabricat ghiață. Montări specialiste de mori cu prețuri moderate, precum și reparări de automobile, bastimente și biciclete-motor. Depozit de articlii tehnici. Filtre magnetice. Unsoari. Material de condensățiune. Arzătoare cu acetilen. Material pentru instalări cu electricitate. Cereți catalog de prețuri și prospect gratuit. — Serviciu conștiințios

— Telefon pentru oraș și comitat Nrul 318. —



**Hoffmann Sándor** Arad, palatul teatrului.

== Au sosit toate noutățile de toamnă: ==

Materii admirabile în cele mai bune culori.

POSTAVURI  
pentru talii.

DELINURI.

ȘALURI.

ROCHII de desupt.

CIORAPI

mai iefteni ca ori-unde

CONFEȚIUNI

pentru femei și fete.

ALBITURI.

PANZE.

BRODERII.

DANTELE.

ȘINOARE etc. etc.

TRUSOURI.

ADJUSTĂRI

(DECORAȚII)

pentru haine.

Rog să binevoiti a privi

vitrinele mele.